

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.12.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

ТВ+

✓ Васил Велев в "ДЕНЯТ с В. Дремджиев", 10.12.2020

Мерките за подкрепа на предприятията, пострадали от първата вълна на коронавируса още не са реализирани (от обявени над един милиард лева до предприятията са стигнали едва 173 млн. лв.), а тези за втората вълна не са и стартирали. Това заяви в предаването „ДЕНЯТ с В. Дремджиев“ председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

Мерките за подкрепа на заетостта и доходите на заетите в икономиката не са с необходимия обхват, насоченост, перспектива и ефикасност. Като цяло антикризисните икономически мерки са закъснели и неадекватни. Това ще доведе отново до бавно възстановяване и ново изоставане на България“, допълни още Велев.

Целия разговор по темата може да видите [ТУК](#).

✓ Тенденцията към изсветляване на българската икономика продължава

Това заяви др Милена Ангелова в интервю за ТВ+

Тенденцията към изсветляване на българската икономика продължава възходящо. Доказват го последните, все още необявени официално данни от Композитния индекс "Икономика на светло" на АИКБ и Национален център „Икономика на светло“. Това съобщи в специално интервю за ТВ+ д-р Милена Ангелова, главен секретар на АИКБ.

Тя припомни, че Индексът "Икономика на светло" е изчислен за първи път през 2010 г. Той е конструиран от екип икономисти, начело с проф. Стефан Петранов и показва светлата част на икономиката, като разкрива и кои са факторите и тенденциите, които възпрепятстват (или пък насърчават) нейното изсветляване.

"От 2014 г. насам Индексът показва трайна тенденция към увеличаване", подчерта д-р Ангелова. "Тя беше прекъсната през 2013-2014 г. по ред причини, но сега отново е възходяща. Интересното за тази година е, че ние ревизираме методологията за изчисляване на Композитния индекс, като променяме източниците и обхвата на събираните данни. Целта е методологията да е още по-прецизна, въз основа на вече 10-годишния опит, който сме събрали. Имаме финансиране по ОПРЧР за втори проект в тази насока. Използваме и нови международни източници за калибриране на моделите. Самото изчисляване на индекса ще се извършва от нова информационна система, по чието въвеждане в момента се работи. През тази година за първи път създаваме и нов подиндекс, който се казва "Заетост на светло". Той е фокусиран специално върху недеklarираната заетост и възможностите за нейното ограничаване и превенция".

Според д-р Ангелова "сивите практики" все още продължават, понеже и работници, и работодатели не са достатъчно информирани за дългосрочните вреди, които тези практики нанасят на бюджетните и на осигурителните системи. Вземайки "пари в плик", ние крадем от бъдещето на децата си и ощетяваме образователната система, от родителите си и от пенсионната система. Крадем от здравеопазването, от всички услуги от обществен интерес, които се финансират през бюджета.

АИКБ и Национален център „Икономика на светло“ ще връчат наградите „Икономика на светло“ за 2019 г. и ще представят новата стойност на Композитния индекс „Икономика на светло“ на 15 декември 2020 г. (вторник) от 11:00 ч. в залата на Българската телеграфна агенция – БТА.

ТВ+ е сред медийните партньори на събитието. За повече подробности, вижте цялото интервю с д-р Ангелова в приложеното [видео](#).

АИКБ

✓ ПОКАНА ЗА БРИФИНГ: ВРЪЧВАНЕ НА НАГРАДИТЕ „ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО“ ЗА 2019 Г. И ПРЕДСТАВЯНЕ НА НОВАТА СТОЙНОСТ НА КОМПОЗИТНИЯ ИНДЕКС „ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО“

Асоциацията на индустриалния капитал в България и Национален център „Икономика на светло“ имат удоволствието да Ви поканят на брифинг и онлайн излъчване на връчването на наградите „Икономика на светло“ за 2019 г. и представянето на новата стойност на Композитния индекс „Икономика на светло“.

Събитието ще се състои на 15 декември 2020 г. (вторник) от 11:00 часа в залата на Българската телеграфна агенция – БТА (1124 София, бул. „Цариградско шосе“ №49) и ще се излъчи онлайн на следния линк в сайта на БТА:

<http://www.bta.bg/bg/pressclub/id/7935/>

Линкът ще бъде активен на 15 декември 2020 г. (вторник) от 11:00 часа.

Участие ще вземат **г-н Васил Велев**, председател на УС на АИКБ, **проф. д-р Стефан Петранов**, ръководител на екипа, създал Композитния индекс „Икономика на светло“ и **д-р Милена Ангелова**, главен секретар на АИКБ.

Композитният индекс „Икономика на светло“ е иновация в методологията за проследяване и измерване на процесите на неформалната икономика, както у нас, така и на европейско равнище. Всяка година неговата стойност показва на обществеността в числов израз каква е стойността на светлата част от икономиката в страната.

Въпреки сложната ситуация и обстановката, породена от епидемията от Ковид-19, Националният конкурс за наградите „Икономика на светло“ открии забележителни и вдъхновяващи примери за успехи в борбата с неформалната икономика за 2019 г. За седма поредна година ще бъдат отличени водещи институции и личности с активна позиция и принос в ограничаването на сивата икономика.

Събитието ще се проведе при спазване на всички противоепидемични мерки в съответствие със заповедта на здравния министър.

Предварително Ви благодарим и Ви очакваме! Вашето присъствие е важно за нас!

Наградите „Икономика на светло“ за 2019 г. се провеждат с медийното партньорство на:

✓ АИКБ И ФОНДЪТ НА ФОНДОВЕТЕ ОБСЪДИХА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ДА ФИНАНСИРАНЕ НА БИЗНЕСА ЧРЕЗ ДЯЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и Фондът на фондовете обсъдиха възможностите за финансиране на бизнеса чрез инструменти за дялово инвестиране. На срещата между двете организации присъстваха председателят на УС на АИКБ Васил Велев, главният секретар на асоциацията д-р Милена Ангелова и изпълнителният директор Добрин Иванов, от една страна, и изпълнителният директор на Фонда на фондовете Владимир Данаилов.

Фондът вече има активни четири инструмента за дялови инвестиции. Финансовите посредници „Витоша венчър партньорс“, „Иновейшън кепитъл“ и „Ню вижън 3“ инвестират в компании в ранен етап на развитие, а „Морнингсайд хил“ – в бизнес проекти с рисков профил. Общият публичен ресурс, с който те разполагат, е 104,2 млн. евро, като към него фондовете посредници добавят и частни средства.

„Сигурен съм, че заедно с една от най-големите работодателски организации можем да работим за популяризиране на дяловите инвестиции, за да знае българският бизнес, че възможности за финансиране на добри и устойчиви идеи има“, заяви изпълнителният директор на Фонда Владимир Данаилов.

Двете организации си обещаха заедно да работят за популяризиране на възможностите, които Фонд на фондовете предлага, като съвместно разработят и специален наръчник за бизнеса, чрез който компаниите да получат основни насоки и консултация за избор на посредник, начини на кандидатстване и необходими документи. Очаква се още в началото на 2021 г. АИКБ и Фонд на фондовете да стартират първите срещи с представители на бизнеса за представяне на възможностите за финансиране.

По думите на председателя на УС на АИКБ Васил Велев в страната ни има нужда от подобряване на корпоративната култура на бизнеса и отношението към предприемачеството. „Наша цел е да подобряваме бизнес климата и да развиваме предприемачеството. И мисля, че в това начинание можем да бъдем добри съюзници. Трябва да показваме добрите примери и да извадим успеха от анонимност. Само така ще стимулираме младите хора да стартират собствени бизнеси“, допълни Васил Велев.

Фонд на фондовете управлява 1,2 млрд. лв. публичен ресурс, като с него може да мобилизира още над 2 млрд. лв. частни средства. Фондът предоставя два типа финансови инструменти – дългови инструменти и дялови инвестиции.

Повече информация ще намерите в [презентацията](#).

✓ ФНФ и АИКБ с бизнес наръчник за дялови инвестиции

Фондът на Фондовете (ФНФ) и Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) проведоха среща, на която обсъдиха възможностите за финансиране на бизнеса чрез инструменти за дялово инвестиране.

Двете организации обещаха заедно да работят за популяризиране на възможностите, които ФНФ предлага, като съвместно разработят и специален наръчник за бизнеса, чрез който компаниите да получат основни насоки и консултация за избор на посредник, начини на кандидатстване и необходими документи. Очаква се още в началото на 2021 г. АИКБ и Фонд на фондовете да стартират първите срещи с представители на бизнеса за представяне на възможностите за финансиране, съобщи ФНФ на сайта си.

В срещата взеха участие председателят на АИКБ Васил Велев, главният секретар на асоциацията д-р Милена Ангелова и изпълнителният директор Добрин Иванов, и изпълнителният директор на Фонда Владимир Данаилов.

Фондът вече има активни четири инструмента за дялови инвестиции. Финансовите посредници "Витоша венчър партньрс", "Иновейшън кепитъл" и "Ню вижън 3" инвестират в компании в ранен етап на развитие, а "Морнингсайд хил" - в бизнес проекти с рисков профил. Общият публичен ресурс, с който разполагат, е в размер на 104,2 млн. евро, като към него фондовете посредници добавят и частни средства.

„Сигурен съм, че заедно с една от най-големите работодателски организации можем да работим заедно за популяризиране на дяловите инвестиции, за да знае българският бизнес, че възможности за финансиране на добри и устойчиви идеи има“, заяви Данаилов.

По думите на председателя АИКБ Васил Велев в страната ни има нужда от подобряване на корпоративната култура на бизнеса и отношението към предприемачеството. „Наша цел е да подобряваме бизнес климата и да развиваме предприемачеството. И мисля, че в това начинание можем да бъдем добри съюзници. Трябва да показваме добрите примери и да извадим успеха от анонимност. Само така ще стимулираме младите хора да стартират собствени бизнеси“, допълни Васил Велев.

Фонд на фондовете управлява 1,2 млрд. лв. публичен ресурс, като с него може да мобилизира още над 2 млрд. лв. частни средства. Фондът предоставя два типа финансови инструменти – дългови инструменти и дялови инвестиции.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ От понеделник започват плащанията по програмата „Запази ме“

Над 4 млрд. лв. бюджет на ОП „Развитие на човешките ресурси“ през 2021 г.

Министърът на труда и социалната политика Деница Сачева обяви във Варна, че от понеделник започват плащанията по програмата „Запази ме“ за хора, които са излезли в неплатен отпуск от края на октомври до края на ноември.

„Ако са в неплатена отпуска, тези, които са били в неплатена отпуска от 29 октомври до края на ноември, плащанията ще започнат от понеделник. А за тези, които са в неплатена отпуска през декември, плащанията за тях ще се опитаме да направим преди новата година, но по-вероятно е да ги получат в началото на януари. Но това е обичайна практика, защото заплатите за декември се получават в началото на януари. Правим всичко възможно да плащаме колкото се може по-бързо. Включително и помощта за родители, които гледат децата си, също вероятно следващата седмица ще извършим плащанията към тях, дори ще бъде леко авансово. Част от плащанията със сигурност ще бъдат в началото на януари“.

Сачева каза още, че бюджетът на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ през следващата година ще бъде над 4 милиарда лева.

Инвестициите ще са насочени в различни сфери за деинституционализация на социалните услуги, което ще бъде едно от най-големите пера.

„Така, както в момента имаме ангажимент да закрием всички институции за деца до 2025 г., сега започваме процеса да закрием всички домове за възрастни, за хора с увреждания и за хора с психични проблеми до 2037 г. Една значителна част от институциите трябва да бъде пребазирана още до 2025 г.“.

„По отношение на пазара на труда повече от 500 млн. лв. ще бъдат инвестирани в обучение за дигитални умения, както за хора, които ще бъдат потребители на различни видове услуги, така и за хора, които ще работят с тези дигитални умения, за да създават стоки и услуги. Ще има сериозен компонент върху младежката безработица, върху хората, които нито учат, нито работят. Социалната икономика също ще бъде един от основните акценти. Най-основното ще бъде програмата, която е свързана с непрекъснатото обучение през целия живот“, каза министър Сачева, която подписа споразумение за сътрудничество с Икономическия университет във Варна.

✓ До 23 март подаваме искане за отсрочване на задължения

До 23 март ще може да се подава искане за отсрочване на задължения по правилата на временния мораториум, съобщиха от БНБ. Централната банка е одобрила [предложението на Асоциацията на търговските банки](#) за удължаване на временния мораториум върху задълженията заради кризата с Covid-19.

Според данните на БНБ в края на октомври 2020 г. са одобрени близо 89 000 искания на фирми и домакинства на обща стойност над 8,5 млрд. лв.

До 31 март догодина банките ще могат да се произнесат по исканията за отсрочване на задължения заради кризата с коронавируса, става ясно от съобщението на БНБ.

Крайният срок за отсрочване на задължения на клиентите на банките ще бъде до 31 декември 2021 г., но не повече от 9 месеца.

Въвежда се изискването задълженията, обект на мораториум, да са били редовни или с просрочие под 90 дни към датата на подаване на искането.

Също така се създава възможност задълженията, за които е било подадено искане за отсрочване преди 30 септември 2020 г., да могат да бъдат допълнително отсрочвани, като общият период на всички отсрочвания не надвишава 9 месеца.

До десет работни дни банките трябва да предоставят оперативни планове за оценка на потенциалната възможност за неплащане от страна на кредитополучателите след изтичането на мораториума.

✓ Първа българка начело на Банката за развитие на Съвета на Европа

За първи път български представител става председател на Управителния съвет на Банката за развитие на Съвета на Европа. Това е заместник-министърът на финансите Маринела Петрова.

Мандатът ѝ е тригодишен и започва от 18 декември.

Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) е най-старата международна финансова институция в Европа, основана като Фонд за социално развитие към Съвета на Европа. Създадена е с подписването на 16 април 1956 г. на Частично споразумение между страните-членки на Съвета на Европа (СЕ) и е преобразувана в банка на 1 ноември 1999 г. БРСЕ е основана като Банка с изключителна социална насоченост, чиято главна цел е решаването на социалните въпроси на населението, създаването и запазването на работни места, подобряването на условията на живот в селските и слабо развитите региони.

БРСЕ оперира в рамките на СЕ и подкрепя приоритетите му за социално сближаване на хората, насърчаване на правовата държава и зачитане на човешките права. Банката основава дейността си на собствения си капитал и резерви и не получава помощ или субсидия от своите държави-членки. В последните години дейността на БРСЕ е фокусирана в три основни сектора – устойчив и приобщаващ растеж, интегриране на бежанци, разселени лица и мигранти и разработване на мерки за адаптиране и смекчаване на последиците от климатичните промени.

Република България е страна членка на БРСЕ от 28 май 1994 г., като към настоящия момент в Банката членуват 41 от 47-те държави членки на СЕ. Размерът на записания капитал на Република България е 1,141% от капитала на Банката.

✓ Възобновява се изграждането на участъка на "Северен поток 2" в Германия

Nord Stream 2 AG, компанията, която отговаря за проекта за газопровода "Северен поток 2", разкри в петък, че строителните работи по проекта са продължили в германските води по-рано през деня.

Баржата "Фортуна" ще прокара 2,6 километров участък от газопровода в изключителната икономическа зона на Германия, съобщиха от фирмата, добавяйки, че всички строителни работи се извършват в пълно съответствие с получените разрешителни.

След новината руски медии съобщиха, че акциите на "Газпром" (PJSC Gazprom) са поскъпнали с над 3,5% Московската фондова борса.

Газопроводът "Северен поток 2" е част от дългогодишен спор между Русия и САЩ, като Вашингтон нееднократно заплаши да наложи санкции на компаниите, участващи в изграждането на газопровода "Северен поток 2".

Investor.bg

✓ Борисов: Мерките срещу COVID-19 дават резултат, очаквам доклад в четвъртък

Към днешна дата по мярката за затворените бизнеси са кандидатствали около 3000 работодатели за 15 000 работни места, заяви социалният министър Деница Сачева

Действащите към момента противоепидемични мерки продължават да се прилагат до 21 декември без промяна, стана ясно на днешното работно съвещание, което министър-председателят Бойко Борисов свика с членове на правителството, на Националния оперативен щаб, на ваксинационния щаб и кмета на София Йорданка Фандъкова.

„Мерките дават резултат и ще ги приложим и тази седмица. На 21-ви сме поели ангажимент и трябва да го спазим“, заяви Борисов по време на срещата.

Той беше категоричен, че и след този срок е важно да бъде запазен баланс, обществото ни да продължава да действа разумно и отговорно, така че да не се увеличи отново натискът към болниците, да не се загуби ефектът от ограниченията през трите седмици и грижата за здравето да бъде водеща, съобщават от пресслужбата на Министерски съвет.

Борисов поиска в четвъртък да му бъде предоставен подробен доклад за ситуацията, на базата на който да бъде взето решение за мерките след 21 декември, така че гражданите да са достатъчно рано информирани какво предстои. Той напомни, че и към днешна дата България има едни от най-либералните мерки и хората имат най-голяма възможност за

движение. Борисов изтъкна, че COVID-19 е опасен вирус, с който светът вече близо година не може да се пребори, а според експертите най-оптимистичният вариант за подобряване на ситуацията е с хоризонт месец май, а за ръст на икономиката – през октомври месец следващата година.

Премиерът заяви, че всеки ден щабът трябва да следи ситуацията и да се действа максимално гъвкаво. Към момента оздравелите са повече от болелите, но това не ни дава основание да кажем, че вече няма да са докторите тези, с които първо ще се съобразяваме, заяви Борисов.

Той акцентира върху продължаващата подкрепа за бизнеса и гражданите. Същевременно в образованието също балансът е ключов. Министър-председателят напомни, че с усилията на правителството близо 50 000 деца бяха върнати в класните стаи и е от голямо значение да не бъде загубена тяхната мотивация за знания.

„На този етап не препоръчваме разхлабване на мерките, действащи на територията на България. До четвъртък ще направим анализ на данните отново“, заяви от своя страна министърът на здравеопазването Костадин Ангелов.

Той посочи, че въведените мерки с ограничителен характер отчитат резултат по отношение на ненарастване на случаите. Същевременно като 14 дневна заболяемост България продължава да се намира на 14-о място, като заболяемостта спада под 600 на 100 000 души. В лечебните заведения нараства броят на изписаните, същевременно има трайно установена тенденция за запазване броя на пациентите в реанимациите.

Председателят на Националния оперативен щаб Венцислав Мутафчийски потвърди, че тенденциите все още са крехки и същевременно не се вижда ясен хоризонт за овладяване на ситуацията в световен мащаб.

Кметът на София Йорданка Фандъкова също изрази мнение, че и през следващата седмица мерките трябва да останат непроменени. „Ако занаят ситуацията го позволява, имаме готовност да разхлабим мерките, като започнем с отваряне на детските градини“, добави Фандъкова.

Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев цитира изследване, според което след втората седмица онлайн обучение пада рязко мотивацията за учене. Липсата на пряко педагогическо взаимодействие се отразява негативно на децата, губи се възможност за социализация и повече движение, създава се и психическо напрежение.

Министърът изтъкна, че специално за предучилищната подготовка няма компенсаторна алтернатива. „Колкото са по-малки децата, толкова са по-големи загубите“, подчерта Вълчев.

„Към днешна дата по мярката за затворените бизнеси са кандидатствали около 3000 работодатели за 15 000 работни места. По помощта на родители, чиито деца учат в момента дистанционно, почти 22 000 са подадените заявления“, докладва министърът на труда и социалната политика Деница Сачева. Тя добави, че през следващата седмица започва изплащане на подкрепата за кандидатствалите по помощта за затворени бизнеси, включително ще се изплатят и помощите на родителите.

Министърът на икономиката Лъчезар Борисов заяви, че вече са в сила промените в Закона за извънредното положение и на тази база стартира процедурата за подкрепа на бизнеса с помощта на НАП.

„Преразгледали сме и сме отворили възможността 3000 компании от първата процедура за микро и малки предприятия да получат втори шанс и техните апликационни предложения да бъдат разгледани и да бъдат подкрепени“, заяви още министърът на икономиката. Същевременно т.нар. кредитна ваканция е вече отворена и компаниите биха могли да кандидатстват пред търговските банки.

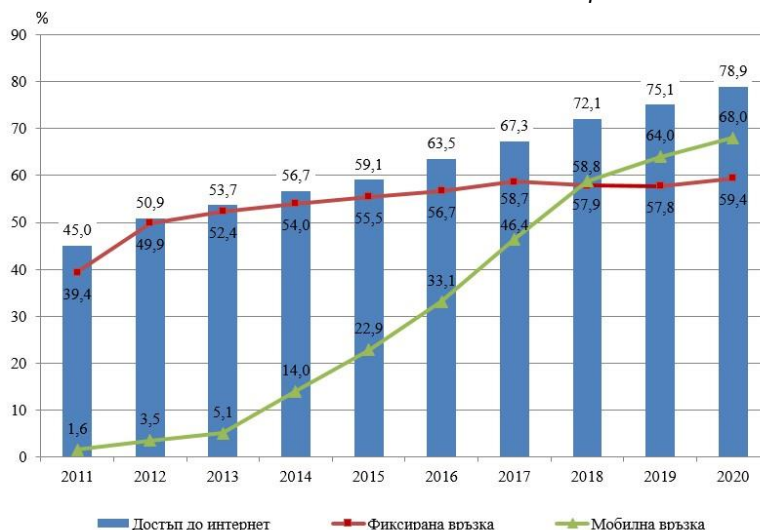
✓ Три четвърти от българските домакинствата имат достъп до интернет в домовете си

Над 45,5% от потребителите са запознати с факта, че „бисквитките“ (cookies) могат да бъдат използвани за проследяване на уебсайтовете, които посещават

Близо 80% от домакинствата в България имат достъп до интернет в домовете си, което е с 3,8 процентни пункта повече в сравнение с 2019 година, показват резултатите от проведеното през тази година изследване на Националния статистически институт (НСИ) за използването на информационните и комуникационни технологии (ИКТ).

Мобилен достъп до интернет чрез мрежата на мобилните телефонни оператори използват 68% от домакинствата, а с фиксирана кабелна връзка разполагат 59,4%.

Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет по видове връзки

С най-висок относителен дял на домакинства с достъп до интернет е Югозападният район (85,9%), а с най-нисък е Северозападният район – 66,2%.

От домакинствата, живеещи в градовете, 83,8% разполагат с интернет достъп, а при тези, живеещи в селата, относителният дял е 63,4%.

Семействата с деца използват по-активно глобалната мрежа, като 96,1% от тях имат достъп до интернет при 75,5% за домакинствата без деца.

Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет по статистически райони, местоживееене и видове домакинства през 2020 година

	(Проценти)		
	Общо	Домакинства с деца	Домакинства без деца
Общо	78.9	96.1	75.5
По статистически райони			
Северозападен	66.2	93.1	59.7
Северен централен	74.8	96.1	70.8
Североизточен	77.7	97.8	74.6
Югоизточен	77.2	91.6	74.5
Югозападен	85.9	98.1	83.7
Южен централен	79.2	97.4	75.3
По местоживееене			
В градовете	83.8	98.2	81.0
В селата	63.4	88.4	59.2

Използване на интернет

През тази година 69,2% от лицата на възраст между 16 и 74 навършени години използват интернет всеки ден или поне веднъж седмично на работа, вкъщи или на друго място, а 56,7% се възползват от ресурсите на глобалната мрежа по няколко пъти на ден, отчита НСИ.

Най-активни потребители на интернет са лицата с висше образование (93,8%), както и младите хора на възраст между 16 и 24 години – 91,5%.

Потребителите най-често използват глобалната мрежа с цел комуникация, като 58,5% посочват, че извършват телефонни или видеоразговори по интернет (чрез приложения като Viber, WhatsApp, Skype, FaceTime, Messenger, Snapchat), а 54,7% участват в социални мрежи (Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat и др.).

Относителен дял на лицата по цели на използване на интернет и пол през 2020 година

(Проценти)

Цели	Общо	Мъже	Жени
Комуникация			
Телефонни или видеоразговори по интернет	58.5	59.4	57.7
Участие в социални мрежи	54.7	54.5	55.0
Размяна на съобщения в реално време	48.8	48.6	49.0
Изпращане/получаване на имейли (е-поща)	43.5	42.9	44.0
Достъп до информация			
Намиране на информация за стоки и услуги	50.0	50.1	50.0
Четене онлайн на новини, вестници, списания	40.8	42.3	39.4
Творчество			
Споделяне или публикуване на собствено създадени видео, снимки, музика, текст и др.	23.5	23.2	23.8
Забавление			
Слушане на музика онлайн или сваляне на музика	36.0	39.1	33.0
Гледане на видеосъдържание от услуги за видеосподеляне	22.1	24.1	20.0
Гледане на телевизия в интернет	16.5	18.5	14.6
Играене или сваляне на игри	11.6	14.6	8.6
Гледане на видео по заявка от платени услуги	6.1	6.7	5.5
Е-здравеопазване			
Търсене на здравна информация	28.8	21.5	36.0
Достъп до лична здравна информация онлайн	10.3	7.4	13.1
Записване на час при лекар чрез уебсайт или приложение	6.5	4.3	8.6
Други онлайн услуги			
Интернет банкиране	12.6	13.0	12.2
Продажба на стоки и услуги чрез уебсайт или приложение	6.9	7.4	6.4

Относителният дял на лицата, които използват складово пространство в интернет (т.нар. облачни услуги) за съхранение на документи, снимки, музика, видео или други файлове, е 24,2%, като потребители на облачни услуги са 25,7% от мъжете и 22,7% от жените. Най-активни ползватели на този вид услуга са младите хора на възраст между 16 и 24 години - 43%.

Взаимодействие с публични институции

Проучването на НСИ показва, че през последните 12 месеца 26,9% от лицата използват глобалната мрежа за взаимодействие с органите на държавната и местната власт, за да получат информация от уебсайт или приложение на публична институция - 19%; за да подадат онлайн попълнени формуляри, декларации или отчети - 15%; за да изтеглят официални документи, формуляри, декларации, отчети и др. – 14,4%.

При използването на предлаганите онлайн услуги от публични институции жените са по-активни от мъжете - съответно 27,4 и 26,5%.

Електронна търговия

Делът на лицата, които през последните три месеца пазаруват онлайн за лични цели, е 15,6%, като 15,4% купуват стоки, а 6,7% - дигитални продукти и услуги.

Най-активни при купуването на стоки и услуги по интернет са лицата с висше образование с относителен дял 31,7%, както и младите хора във възрастовите групи 16 - 24 години (25,5%) и 25 - 34 години (25,4%). Жените пазаруват онлайн повече от мъжете - съответно 16,2 и 15%.

Стоките, които най-често пазаруват потребителите по интернет са дрехи, обувки и аксесоари (75,3%), а най-купуваните услуги са свързани с настаняване (от хотели, туристически агенции, туроператори или от частни лица) – 21,1%.

Относителен дял на лицата, които пазаруват по интернет, по видове стоки и услуги за лични цели през 2020 година

¹ Относителните дялове са изчислени на базата на броя лица, които купуват стоки и услуги през последните 3 месеца.

От пазарувалите по интернет през последните три месеца 59,7% купуват стоки и услуги между един и два пъти, а 31,9% правят от три до пет покупки. Общата стойност на онлайн покупките на 31,3% от потребителите е между 100 и 199 лв., 29,9% пазаруват онлайн за по-малко от 100 лв., а при 25,4% стойността е между 200 и 599 лева.

Поверителност и защита на личната информация в интернет

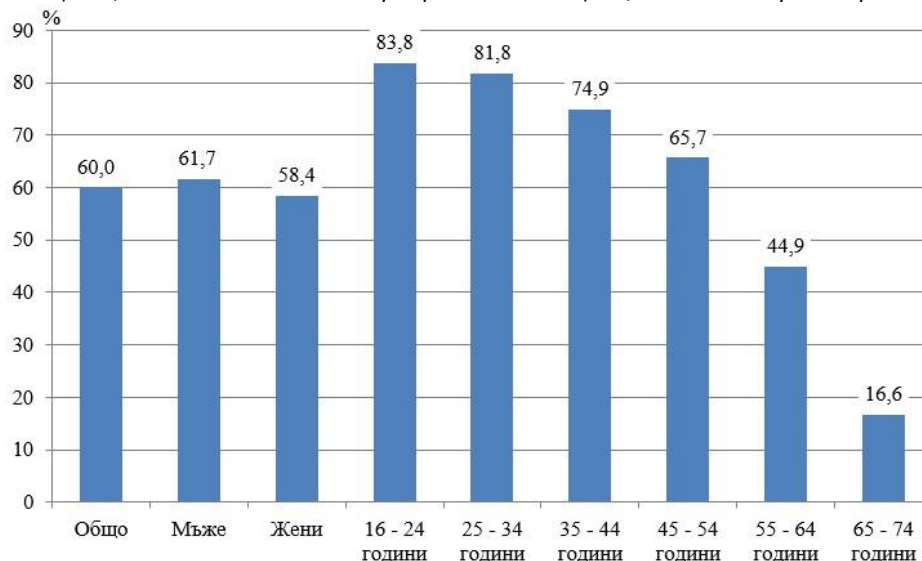
През тази година 42,3% от лицата, които извършват дейности, свързани с управлението на достъпа до тяхната лична информация в интернет, е за да се запознаят с политиката на даден уебсайт за защита на личните данни на потребителите – 33,5%; за да ограничат или да откажат достъпа до информация за географското местоположение – 18,2%; както и да ограничат достъпа до профил или до собствено съдържание в социални медии – 14,5%.

Всяко трето лице (31,4%) има притеснения, че действията му в интернет се записват с цел показване на съобразени с интересите реклами, а 8,7% от лицата използват софтуер за ограничаване на възможността за проследяване на дейността им в интернет.

Почти половината от лицата (45,5%) са запознати с факта, че „бисквитките“ (cookies) могат да бъдат използвани за проследяване на уебсайтовете, които посещават, а 14,6% са променяли настройките на интернет браузъра си, за да ограничат броя на „бисквитките“, които се съхраняват на устройствата им.

През тази година 60% от лицата използват смартфон за лични цели, като най-активни ползватели са лицата във възрастовата група 16 - 24 години (83,8%), следвани от тези на възраст 25 - 34 години (81,8%).

Относителен дял на лицата, които използват смартфон за лични цели, по пол и възраст през 2020 година

От лицата, които използват смартфон, 64,6% го защитават чрез софтуер като антивирусно или антиспам приложение, или защитна стена; 42,2% поне веднъж са ограничавали или отказвали достъп на различни приложения до лична

информация (напр. местоположение, списък с контакти, снимки); 13,6% са претърпели загуба на информация, документи, снимки и други данни в резултат на вирус или други зловредни програми.

✓ Над 753 млн. лв. са постъпленията от е-винетки и тол такси

Приходите от електронни винетки за МПС над 3,5 тона бележат ръст от около 6% тази година

Постъпленията от електронни винетки и тол такси от въвеждането на електронната система на 1 януари 2019 г. до 8 декември 2020 г. са общо над 753,5 млн. лв. Прогнозата на Националното тол управление е до края на тази година приходите от електронно таксуване на тежкотоварните автомобили да достигнат около 129 млн. лв., което в сравнение с постъпленията през миналата година от е-винетки за МПС над 3,5 тона показва ръст от около 6%.

Увеличението на постъпленията е въпреки намаляването с почти 30% на средните превозни разстояния от МПС над 3,5 тона по време на извънредното положение заради пандемията от COVID-19 и реалното таксуване само на 3115 км републиканска пътна мрежа.

Това каза по време на парламентарния контрол министърът на регионалното развитие и благоустройството Петя Аврамова, цитирана от БТА.

От 1 януари 2019 г. до 8 декември 2020 г. са купени 13 343 119 електронни винетки на стойност 650,2 млн. лв. Приходите от тол такси от въвеждането им на 1 март 2020 г. до 8 декември 2020 г. са 103,3 млн. лв. За същия период са продадени 2 455 599 маршрутни карти за 43,2 млн. лв. и са продадени 261 824 224 тол декларации от Националните доставчици на услуги на стойност 60 млн. лв.

Данните показват, че предпочитаното средство за таксуване на тежкотоварните автомобили са маршрутните карти, с които оперира Агенция „Пътна инфраструктура“.

Министърът посочи, че първоначалният вариант за толуване включваше 10 800 км републиканска пътна мрежа. Следващият вариант, който беше предложен, беше за магистрала, първи и втори клас пътища с обща дължина 6050 км и с определени тарифи, като българските превозвачи поискаха плавно и поетапно въвеждане на тол системата, така че да бъдат подготвени.

Петя Аврамова напомни, че 3 месеца след въвеждане на тол системата трябваше да бъдат направени анализ и повторен разговор с представителите на българските превозвачи. Трябва да се има предвид и фактът, че след въвеждането в търговска експлоатация на тол системата бе обявено извънредно положение на територията на страната, свързано с разпространението на COVID-19.

За трите месеца на извънредно положение нямаше как да бъде направен обективен анализ и да се прецени необходимостта от повишение на тарифите и обхвата на тол системата. Този фактор е безпрецедентен в световен мащаб и безспорно оказва влияние върху интензивността на преминаванията по платената пътна мрежа на превозните средства.

Политиката за увеличаване на приходите от такси съобразно тол системата ще бъде насочена към промяна в обхвата на платената пътна мрежа, като поетапно ще бъдат включвани повече участъци, които се ползват интензивно от тежкотоварния трафик, каквато е политиката и в други европейски държави. Тарифата за таксите също ще бъде разгледана и подложена на обсъждане, каза още Аврамова.

Към момента Агенция „Пътна инфраструктура“ изпълнява законово определената ѝ роля да събира пътни такси чрез електронната система за пътно таксуване, която е проектирана, изградена и въведена в експлоатация в изпълнение на договора от 2018 г. между АПИ и консорциума „Капш Трафик Солюшънс“.

За първи път в практиката на такъв тип системи в единна техническа информационна инфраструктура се въвеждат и се поддържат едновременно два различни електронни метода за пътно таксуване – на база време - електронна винетка, и на база изминато разстояние - тол за тежкотоварните автомобили, които обичайно се въвеждат, поддържат и оперират като независими системи, подчерта министърът.

Втора уникална характеристика е, че в българската тол система са обединени всички познати модели за правоприлагане – автоматизирано чрез най-гъстата в Европа мрежа от стационарни контролни точки и чрез три паралелно работещи органа – Агенция „Пътна инфраструктура“, Министерството на вътрешните работи и Агенция „Митници“ в зоните на ГКПП. По този начин се гарантира ефективно правоприлагане за транзитния трафик и ефективен механизъм на събираемост чрез електронен фиш за физически и юридически лица с постоянен адрес в България. Третата съществена функционалност е поддържането на собствена област (домейн) за обработка на картови плащания (в т.ч. плащания с карти за гориво) без посредничество на търговска банка. В резултат българската електронна система за пътно таксуване се оценява от международните експерти като модерно технологично решение без аналог в Европа. По тази причина първоначалните ресурси, които са предвидени от АПИ за техническото опериране на системата, не съответстват на текущата сложност и развитие на проекта и възниква необходимостта от предоставяне на допълнителни услуги, посочи министърът.

БНТ

✓ Как КЕВР ще компенсира абонатите за незаконното увеличение на цените?

Втори ден продължава неяснотата как Комисията за енергийно и водно регулиране ще компенсира абонатите на топлофикационните дружества за незаконното увеличение на цените с 22% от април до юни преди 3 години.

В същото време регулаторът трябва да вземе и окончателно решение с колко ще поскъпне водата през следващата година.

Няколко са вариантите за компенсиране на абонатите, след като ВАС определи цени на КЕВР от 7 април 2017 г. за незаконни. Най-логичният е топлофикациите да приспаднат надвзетите суми от новите сметки на клиентите си, или с пари на ръка за хората, които вече са се отказали от парно и топла вода, но през 2017-а все още са имали радиатори. Но това трябва да го реши КЕВР.

Регулаторът трябва да се произнесе и по новите цени на водата за следващата година. Проектът се движи в широк диапазон - от поскъпване с 6% до поевтиняване с 22% в различните ВиК дружества.

[КЕВР трябва бързо да реши как да компенсира абонатите за незаконното вдигане на цените, смята омбудсманът](#)

Новината, че българите са заплащали с над 22% по-скъпо парно три месеца през 2017 г. разгневи потребителите.

От Столичната топлофикация, обслужваща близо 400 000 абоната, съобщи, че все още очакват указания от регулатора как да компенсирате клиентите след решението на ВАС.

Вирджиния Калчева, медиен съветник на УС на "Топлофикация София": "Топлофикация София" работи в строго регулирана среда. В работата си тя спазва всички закони и нормативни разпоредения стриктно, така че изчакваме становището на КЕВР върху възникналия казус.

В Бургас по-голямата част от хората, които се отопляват, са възрастни. Ако не получат компенсация заради завишените цени, не смятат да водят съдебни битки, за да си върнат парите.

Омбудсманът предупреди, че индивидуалните искове са неизгодни и препоръча колективни.

Въпросът е сега какво ще направи Комисията за енергийно и водно регулиране. Възстановяват ли се и по какъв начин тези пари.

Още един горещ картоф за КЕВР в края на годината - новите цени на водата. Ако предложението на регулатора бъде прието, в София поскъпването ще е с около 17 стотинки на кубик, в Разград с 20 стотинки, в Плевен с 6 стотинки, във Варна с 3 стотинки.

Според омбудсмана регулаторът не трябва да повишава цената, тъй като загубите по мрежите остава рекордно високи. Средно 61%, като на места достигат до 80-90%.

Показателят "обща загуба на вода" всъщност не е включен от КЕВР в показателите, които определят цената на водата. Това означава, че в 8 области на страната водата ще се вдигне до 6%.

Проектът на КЕВР предвижда и поевтиняване на водата в някои области, като най-голямото ще бъде във Видин - близо 50 стотинки, в Добрич - 45 стотинки, в Сливен 43 стотинки, в Ямбол - 35 стотинки на кубик.

✓ **Агенция по лекарствата: Възможно е първите ваксини у нас да пристигнат в началото на януари**

Доставката на ваксините срещу COVID-19 е свързана с разрешаването им за употреба от ЕК. В процедурата първо е включена оценка на наличната документация от Европейската агенция по лекарствата, като за първата ваксина на BioNTech/Pfizer становището на Европейската агенция се очаква на 29 декември.

След това националните агенции ще имат два дни, за да одобрят продуктовата информация - това е кратката характеристика и листовката за пациента. След което в рамките на един или два дни се очаква ЕК да даде разрешение за употреба на съответната ваксина.

Това обясни в студиото на "Денят започва" Богдан Кирилов - изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по лекарствата.

Това прави възможно първата доставка на ваксини у нас да е в началото на януари, потвърди той.

"Реално няколко дни след реализирането на първата доставка, при така създадената организация, е възможно да се стартира ваксинацията", добави Кирилов.

По думите му проблемът с транспортирането и съхранението на ваксините е изцяло решен.

"Още преди 10 дни България има готовността да приеме първоначалните доставки. Вече има поставени фризери в няколко от регионалните здравни инспекции, като предстои това да се случи във всичките 28. Това е гаранция, че България може да приеме и съхранява в съответствие с разрешението за употреба всички ваксини", категоричен беше Кирилов.

Какво още каза изпълнителният директор на Агенция по лекарствата - вижте във [видеото](#).

[Сега](#)

✓ **Датата на изборите "може да бъде преосмислена"**

"Датата 28 март за парламентарните избори може да бъде преосмислена при някакво извънредно критично развитие на събитията", каза пред БНР проф. Александър Маринов, председател на Стратегическия съвет при президента.

Всичко зависело от епидемичната обстановка в страната, а проблемът бил, че тя не може да се прогнозира. Маринов посочи, че по Конституция първата възможна дата е 28 март, а последната - 28 май. Президентът вече заяви, че изборите ще бъдат на 28 март, но указ, с който ще насрочи изборите, ще бъде издаден през януари 2021 година.

Председателят на Стратегическия съвет подчерта, че когато настъпи времето за посочване на изборната дата, президентът Румен Радев ще проведе консултации с ЦИК и здравни експерти. "Важно е какво прави държавата и най-вече парламентът, за да бъдат проведени честни и свободни избори", коментира той и подчерта, че парламентарното мнозинство прави всичко възможно да затрудни, а не да улесни провеждането на изборите. "Имаме едно класическо ослушване за евентуално предприемане на промяна в законодателството, за да бъде разрешено гласуване по пощата", посочи Маринов.

✓ Лихвите по кредити ще останат ниски поне още две години

Цената на ипотеките падна под 3%, потребителски заеми се отпускат при 7% ГПП

Заради COVID-пандемията лихвите по кредитите ще останат на исторически най-ниски нива поне още 2 години. Това прогнозира председателят на Асоциацията на банките в България Петър Андронов и изп. директор на ОББ.

"COVID принуди централните банки да преосмислят решенията си и да задържат ниски лихвените нива още година-две в опит да насърчат потреблението и инвестициите. Нас ни интересува кога икономиката на еврозоната ще започне да излиза от кризата и кога инфлацията ще достигне целта от 2%. Едва тогава ще можем да говорим за повишаване на лихвите. Очаквам възстановяването от кризата да продължи 2-3 години. Ако ваксинирането обаче се окаже неефективно, целият процес на възстановяване ще се отложи във времето", коментира Андронов пред БНТ.

Банкерът отбеляза още, че за кредитополучателите времената са добри времена, но не и за хората с депозити. Лихвите по спестяванията са почти нулеви, докато при ипотечните заеми има лихви под 3%, а при потребителските - около 5%.

Последните данни на БНБ са към края на октомври и показват, че цената на ипотеките у нас е станала почти е като тази в САЩ. Средната лихва по ипотечните кредити в левове към края на октомври е 2.86% при малко над 3% преди година.

След затягането на кредитирането и лекото покачване на лихвите в периода март-май в началото на COVID-банките отново върнаха предкризисните лихвени нива, които са най-ниските от началото на прехода у нас.

Проверка в сайта "Моите пари" показва, че в момента немалко банки предлагат много изгодни условия за кандидати с по-високи доходи. Срещат се лихви от 2.25%, макар и плаващи, и ГПП 2.65% за ипотеките с превод на работна заплата, максимален срок на погасяване 20 години и финансиране до 80% от стойността на имота при нетен доход на клиента над 3000 лв.

С подобни нива цената на ипотеките у нас се изравни с тази в САЩ, например, където също отчитат рекорден минимум на лихвите по ипотечните кредити, откакто се води статистика. Например 30-годишните фиксирани жилищни заеми са с лихва от 2.72%. Само преди 12 месеца те са били със средна лихва от 3.66%. Рекордно евтини в САЩ са и 15-годишните ипотеките с фиксирана лихва - 2.28% спрямо 3.15% преди година.

Новоотпуснатите потребителски кредити у нас също поевтиняват. Към края на октомври средната лихва по тях пада до 7.79%, при 7.87% месец по-рано и 8.32% година преди това. Годишният процент на разходите също върви надолу - ако преди година средната му стойност е била 10% сега е 8.7%.

Данните на БНБ за обема на кредитирането показват също така, че след пролетното замразяване по време на извънредното положение, то бързо бе възстановено още през лятото. Въпреки това за заетите в най-пострадалите сектори от коронавируса - туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, транспорт и част от търговията на дребно, достъпът до кредитиране е почти невъзможен.

Към октомври изтеглените от домакинствата потребителски и жилищни кредити са се увеличили със 7,1% за една година и достигат 25.322 млрд. лв. Жилищните заеми са 11.768 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 11.9% (при 12.3% годишно увеличение през септември 2020 г.). Потребителските кредити възлизат на 11.888 млрд. лв. и се увеличават с 5.9% спрямо октомври 2019 г. (6.2% годишно повишение през септември 2020 г.).

ТАКСИ

В същото време, на фона на ниските лихвите по заемите, таксите, които събират банките, постоянно нарастват. Почти всеки месец трезорите вдигат комисионата за една или друга услуга, като най-вече поскъпва обслужването на каса.

Банкерите обаче твърдят, че приходите от банкови такси се свиват. "Тази година те намаляват с близо 90 млн. лв.", заяви Петър Андронов. Причините за това са няколко. Първо, това е намалялата икономическа активност. На второ място е и европейският регламент от преди година, който задължи търговските банки да свалят високите такси на транзакциите в рамките на ЕС и да ги приравнят с вътрешните разплащания. "Само от този регламент приходите от такси намаляха с около 100 млн. лв.", посочи Андронов. В крайна сметка, за да компенсират този спад, банките продължават и до сега да повишават цената на останалите услуги.

Значително по-евтино продължава да е електронното банкиране и все повече хора предпочитат да разпореждат разплащания през телефона или компютъра, вместо да ходят до банковия клон. За последната година, особено след избухването на COVID-пандемията, клиентите, които са преминали към мобилно банкиране са нараснали със 100%, отбеляза Андронов. Освен това по думите му много клиенти са обединили банковите си сметки, защото са осъзнали, че заради повишението такси не е рационално да държат няколко сметки в различни банки.

✓ ЧЕЗ-България: Разкрихме рекордна кражба на ток

Според дружеството загубите се равняват на месечното потребление на 4250 семейства

"ЧЕЗ Разпределение България" е разкрила най-мощната и нагла кражба на електроенергия в своята история, съобщават от пресслужбата на дружеството. Злоупотребата е разкрита на 12 декември. Екипи на дружеството и полицията са извършвали проверки за кражди на електроенергия в с. Хераково, общ. Божурище, заради установени аномалии на потреблението в района. Констатираното престъпление е в стопанска сграда в ТКЗС-то на селото, използвана за ферма за криптовалута.

При проверките е открито незаконно присъединение към мрежа средно напрежение. Чрез него са захранвани незаконно инсталирани трансформаторни машини в сградата, обслужвали над 1000 компютърни конфигурации, използвани за копане на криптовалута. По първоначални изчисления дружеството е претърпяло огромни загуби на електрическа енергия, равни приблизително на месечното потребление на 4250 семейства.

Работата по установяване на кражбата в с. Хераково започна веднага след констатиране на промените в потреблението в района и беше заловена за кратко време.

Екипите на ЧЕЗ Разпределение и МВР са работили цяла нощ, а намерената техника е иззета от полицията.

✓ Договори за прехвърляне на имотни права се развалят по съдебен ред

Как може да се развали договор? Как това се прави, ако той е свързан с недвижим имот?

Когато длъжникът по един двустранен договор не изпълни задължението си поради причина, за която той отговаря, то кредиторът може да развали договора, като даде на длъжника подходящ срок за изпълнение с предупреждение, че след изтичането на срока ще смята договора за развален. Предупреждението трябва да се направи писмено, когато договорът е сключен в писмена форма. Това е записано в закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Именно в него са и общите правила и процедури, свързани с неизпълнението на договорености, включително и такива за недвижими имоти.

Едно от основните правила е, че кредиторът може да заяви на длъжника, че разваля договора и без да даде срок, ако изпълнението е станало невъзможно изцяло или отчасти. Същото е положението и ако поради забава на длъжника то е станало безполезно или ако задължението е трябвало да се изпълни непременно в уговореното време. Разваляне на договора не се допуска, когато неизпълнената част от задължението е незначителна с оглед на интереса на кредитора. Правото да се разваля договорът се погасява с петгодишна давност.

Пак в ЗЗД е посочено изрично, че "развалянето на договорите, с които се прехвърлят, учредяват, признават или прекратяват вещни права върху недвижими имоти, става по съдебен ред". Ако ответникът предложи изпълнение в течение на процеса, то съдът може да даде според обстоятелствата срок за това.

Развалянето има обратно действие освен при договорите за продължително или периодично изпълнение, е друго основно правило при неизпълнение. Договори за периодично изпълнение са например тези за наем. Кредиторът има право на обезщетение за вредите от неизпълнението на договора. Развалянето на договори, които подлежат на вписване, не засяга правата, придобити от трети лица преди вписване на исковата молба.

При двустранните договори, ако задължението на едната страна се погаси поради невъзможност за изпълнение, договорът се разваля по право. Когато невъзможността е само частична, другата страна може да иска съответно намаляване на своето задължение или разваляне на договора по съдебен ред, ако няма достатъчен интерес от частичното изпълнение.

Длъжникът, който има срещу кредитора си изискуемо вземане от същото правно отношение, от което произтича и неговото задължение, може да откаже да изпълни задължението си, докато кредиторът не изпълни своето. В такъв случай ответникът се осъжда да изпълни едновременно с ищеца.

Когато от обстоятелствата е ясно, че има опасност едната от страните да не изпълни задължението си, другата страна може да откаже да изпълни своето задължение, освен ако и се даде надлежно обезпечение. Който има изискуемо вземане във връзка със запазване, поддържане, поправяне или подобрене на чужда движима вещь или за вреди, причинени от нея, има право да я задържи, докато бъде удовлетворен, освен ако е недобросъвестен. Когато предмет на задържането са стоки, кредиторът може да задържи такова количество от тях, колкото е потребно за удовлетворяване неговото вземане. Недействителни са уговорките, с които предварително се изключва или ограничава отговорността на длъжника за умисъл или за груба небрежност, посочва още ЗЗД.

✓ Знанието вече не е ценност

Някак незабелязано заменихме образованието с обучение

Централната роля на знанието в образованието безспорно отслабна през годините, независимо от твърденията, че все повече и повече работни места ще са предназначени за хора с дипломи. Основен източник на тези гласове е образователната общност, но някои от тях са свързани и с провежданите отпреди 2010 г. образователни политики, особено тези на лейбъристите правителства. Ако премиерът ти е твърдо убеден, че образователната ни политика е най-добрата икономическа политика, с която разполагаме, както неведнъж е заявявал Тони Блеър, не следва да има никаква изненада във факта, че стремежът да се отговори на нуждата на икономиката никога няма да доведе до учебен план, центриран върху знанието.

Скептицизмът към знанието беше жив и в редица абстрактни и езотерични дебати в рамките на културологията и социалните науки с безкрайните им уверения, че няма такова нещо като обективно знание. Това се оказа водеща теза и в редица образователни изследвания, включително в моята област - социология на образованието.

"Всяко знание е ситуирано знание, отразяващо позицията на този, който го произвежда или съхранява, в даден исторически момент в определен културен контекст". Това е дефиницията на американския философ Каталин Ленън, но тя съвсем не е единствена. Ако приемем, че всяко знание е ситуационно, това ни води към релативизъм, който отрича възможността за съществуване на точно определено, по-добро знание, което да залегне в основата на учебния план. В резултат на това разбиране учебният план бива отворен за цял куп цели, различни от тази да се придобива знание. Може би най-значимият, макар и най-слабо дебатирания аргумент в този хор, е допускането, че *няма достатъчно значимо знание,*

което да оправдае предимството му пред мотивацията на учениците, техните интереси и тяхното представяне.

В ранната си фаза реформата на учебния план през 70-те години във Великобритания следваше да адресира колапса на пазара на труда при младите, като осигури по-широк обхват в училищата при минимални разходи. В този ред последваха различни инициативи около учебния план, някои от които с евфемистичното название "Математика за мнозинството" или "Науки и география за ранно напускащите училище".

Базата от знания на традиционните предмети бе отслабена, така че да могат да бъдат включени по-практични, ориентирани към работата и общността дейности с надеждата, че това ще бъде *в интерес на "не-академичното" дете*

През 80-те фокусът се измести към въвеждането на изпити, които да проверят знанията на ученици, дотогава оставали извън системата на външно оценяване. После през 1988 г. дойде първият национален учебен план, който определи 10 задължителни учебни предмета за всички ученици до 16 години. Този план се оказа неуправляем и доведе до учителски стачки и някои чувствителни реформи, но така или иначе в следващото десетилетие задължителните изисквания бяха свити.

Така две десетилетия по-късно само математика, английски, науки и религиозно образование останаха задължителни до 16-годишна възраст. Училищата получиха възможност да се откажат от история, география, чужди езици, по-малко започнаха да предлагат отделни природни науки и получиха възможност да залагат предмети от сферата на професионалното образование. През 2007-а бяха направени още две стъпки в модифицирането на учебния план. Бе въведена програмата "Отворени съзнания", която използва модел от компетентности, акцентиращи върху опита на учениците в местната общност вместо върху достъпа до предметни знания, а по същото време агенцията за квалификации и учебния план QCDA въведе набор от нива за приравняване на предмети извън рамката за оценяване в края на средното образование GCSE, като например лично и социално развитие на тези, включени в системата от сертификати.

Критериите и фокусът претърпяха промени през последните повече от 30 години, но имплицитният релативизъм във връзка с предоставянето на знания по предметите си остана факт. Така някои предмети, свързани с достъпа до висше образование, а в много случаи - и с пазара на труда, се оказаха право на малцина, а не на всички. Отсъствието на знание е по-явно в ранните програми, като математика за мнозинството например. В тази програма акцентът бе върху *математиката, ориентирана към всекидневния живот*

Както показва изследването на Пол Доулинг и други изследователи обаче, ориентирането на учебната програма по математика към всекидневния живот прави изключително трудно за учениците схващането и използването на математическите концепции независимо от контекста. Казано с други думи, така нареченото мнозинство бе с отказан достъп до силата на математиката и възможностите за обобщения, която тя предлага. По сходен начин стои въпросът и при програмите по природни науки и география. Всичките тези развития допринесоха за ежегоден ръст на успяващите да покрият изпитите в края на средното образование.

Как е възможно в образователната система да има хора, които са против това учениците да "знаят повече"?... Американският философ Пол Боглосян говори за съществуването на "страх от знанието", не само сред учителите. Сякаш *акцентирането върху знанията може да обиди някого*

и да го откаже да учи, сякаш е достатъчно да учиш толкова, колкото да изкараш добри оценки. Така терминът обучение подмени термина образование в езика на политиката и в терминологията на учебния план. Обучението е нещо, което се приема за отворено, добро, прогресивно и създаващо възможности за последващо обучение, защо да си създаваме неприятности със задаване на въпроса какво всъщност се учи?

Изместването на акцента към обучението подкопава основите на знанието и по друга линия - кара учителите да се чувстват, сякаш не следва да упражняват авторитет над учениците с аргумента, че знаят повече - сякаш авторитетът е нещо неудобно и недемократично. Това с особена сила важи за случаите, в които знанието се подменя от познаването на отделни факти. Именно достъпът до знание, а не познаването на отделни факти и научни закони е целта на образованието. Точно по тази причина интернет - иначе фантастичен източник на информация, никога няма да може да замести педагогиката на учителя, ако от учениците се очаква да получат връзка със знанието.

Учебен план или педагогика

Ето защо е толкова важно и учителите да разберат разликата между учебна програма и педагогика. Учебният план е източник за полагане на цели на ниво учител, училище и нация - кое е ценното, до което следва да имат достъп всички ученици. Докато педагогиката се отнася до нещо друго - как учителят успява да се възползва от предходния опит на учениците и да им осигури достъп до концепциите, залегнали в учебния план. В качеството си на обучаеми учениците получават възможност да видят натрупания от тях опит в нова светлина - дали това ще бъде четене на поема или извършване на опит по химия - целта на учителя винаги следва да е ученикът да схване идеята или концепцията, стояща зад него, и да може да използва тази концепция във всеки подходящ нов контекст.

Що се отнася до идеята за "силно знание", основният дебатиран аспект е понятието сила. Силата лесно се интерпретира като сила върху нещо или власт върху другите. В случая това, което се има предвид, са различните способности, които дават на учениците съответните предмети. Например природните науки възпитават силата за абстракции и обобщения, социалните науки са по-слаб източник на обобщения, но пък ни дават нови представи за начините, по които се държат хора и институции. Хуманитарните науки също не представляват добра база за обобщения, но могат да покажат - например през велики пиеси, филми или книги, как специфичното - отделен герой в пиеса или история, може да говори за човечността като такава.

✓ ЕС решава за ваксината на "Пфайзер" на 29 декември

В САЩ имунизацията с препаратата започва днес

Решението дали в ЕС да се използва ваксината срещу COVID-19 на компаниите "Пфайзер" и "Бионтех" се очаква да бъде взето на 29 декември, а после ще започне ваксинацията. Това заяви днес германският канцлер Ангела Меркел, предаде ТАСС. Веднага след това ще започнат доставките на ваксината в страните от ЕС. През януари ще се появи възможност да се пристъпи към ваксиниране, каза още Меркел.

В САЩ ваксинациите с препаратата на "Пфайзер" и "Бионтех" ще започнат в понеделник, съобщават официални представители, цитирани от Би Би Си. През уикенда първите три милиона дози от ваксината ще бъдат разпратени из страната. Първият камион с ваксини от завода на "Пфайзер" в американския щат Мичиган вече потегли.

✓ **Сърбия планира PCR-тест на границата или карантина**

Заради усложнената епидемична обстановка властите в страната обмислят да ограничат движението за Нова година

Усложнената епидемична обстановка в **Сърбия** ще доведе до въвеждането на PCR-тестове на границата или карантина. Обмисля се също ограничаване на движението, съобщи МИА, цитирана от БГнес. Епидемиологът Бранислав Тиодорович заяви, че ситуацията с коронавируса в страната не се е подобрила, което ще наложи да се обмисли въвеждане на по-строги мерки. Със сигурност ще бъдат въведени мерки за всички сръбски граждани, които пристигат в страната от чужбина и те ще бъдат същите като тези, действащи в съответните държави.

Сред тях са отрицателен PCR-тест, направен до 48 часа преди пътуването, а който не разполага с такъв, ще трябва да остане за 10 дни под карантина. Според него, най-добре би било да се прилагат действащите в Европа механизми. Ще има зелени списъци, в които ще фигурират няколко държави като Финландия и Естония, каза Тиодорович за РТС.

Според него, на страната не ѝ трябва фалшив популизъм и ако ситуацията продължава да се развива в тази посока, кризисният щаб ще трябва да обмисли вероятността за въвеждане на извънредно положение и полицейски час, за да постигне целта и да посрещне предстоящите празници с по-добри показатели.

Епидемиологът Предраг Кон съобщи, че в понеделник щабът ще вземе решение за продължаване на съществуващите мерки, както и за въвеждането на нови, включително ограничаване на движението за Нова година. Голям въпрос е доколко могат да бъдат контролирани частните събирания за Нова година, затова трябва да се обсъди варианта с ограничаване на движението.

В **Германия** въпреки безредиците, предизвикани от протести на несъгласни с мерките за затваряне и битките им с полицията във Франкфурт и Дрезден, в събота министърът на икономиката Петер Алтмайер, че капацитетът на болничните отделения започва да се изчерпва и страната не може да отлага реакцията си за след Коледа, съобщи Гардиън.

Германия е в частичен локдаун от шест седмици, като баровете и ресторантите са затворени, а магазините и училищата останаха отворени. Днес канцлерът обяви затваряне на магазини, училища и дневни центрове в навечерието на Коледа, за да спре вълната от нови случаи, която заплашва да залее здравната система на страната. Новите правила ще влязат в сила от сряда. Остават затворени всички магазини, с изключение на тези за хранителни стоки, седмичните пазари и директни търговци на хранителни стоки, услугите за доставка, магазините за напитки, за здравословни храни, аптеките, магазините за медицински консумативи, дрогерите, оптиките и магазините за слухови апарати, бензиностанциите, работилниците за ремонт на автомобили и велосипеди, банките и спестовните каси, пощенските станции, химическото чистене, пералните, павилионите за вестници, пазарите за животни и фуражи, пазарите за коледни елхи и магазините за продажби на едро. Затварят се фризьорските и козметичните салони, салоните за масаж, студиата за татуировки и сходни предприятия. За супермаркетите също ще бъдат въведени ограничения по отношение търговията със стоки, които не са хранителни и не са необходими за ежедневни нужди. Предвидена е допълнителна финансова помощ за икономиката.

С разрастването на инфекциите някои региони вече сами наложиха по-строгите мерки. Частичният локдаун ще бъде в сила до 10 януари, като компаниите също са призовани да позволят на служителите да работят от къщи или да предлагат удължени почивни дни около празниците. Новите мерки са договорени от канцлера Ангела Меркел с регионалните лидери на 16-те провинции. На 5 януари предстои ново съвещание, за да се обсъди актуалната обстановка и да се преценят по-нататъшните действия.

Сред мерките, договорени днес между федералното правителство и провинциите в Германия, остава в сила изискването за събирането на максимум пет човека от две домакинства в частни домове. В бройката не се включват децата до 14-годишна възраст. За коледните празници от 24 до 26 декември провинциите самостоятелно могат да разрешат „среща на 5 човека плюс деца до 14-годишна възраст в тесен семеен кръг“ като изключение от действащите ограничения за контактуване. Решенията ще бъдат взети въз основа на данните за степента на заразяване. Разрешават се религиозните служби в църкви, синагоги и джамии, както и срещи на други религиозни общности при спазване на обичайните правила: минимална дистанция от 1,50 метра, задължително носене на маска и забрана за пеење. За по-големи събирания се изисква регистрация.

Германия бе по-успешна от много европейски страни в контрола на първата вълна през март и април. Но сега се сблъсква с трудности в опитите си да спре втората вълна с така наречената "лека блокада". Ежедневният брой новозаразени се е покачил до 28 438, а починалите за 24 часа стигнаха до 496, данните на Института за инфекциозни заболявания "Робърт Кох" (RKI) в събота.

Във **Великобритания** над 17 милиона души живеят в райони попадащи под 2-ро ниво на ограничения, в които през последните три седмици се наблюдава повишаване на седмичния брой заразени. Това сочат последните данни, на фона на нарастващите опасения, че местните власти изпитват сериозни трудности да помогнат на хората, принудени да останат по домовете си.

Преди правителство да преразгледа мерките срещу covid-19 в цяла Англия тази седмица, от официалните данни личи, че повече от половината от местните общности, в които са налице ограничения от ниво 2 - или области с "високо ниво на опасност" са наблюдава повишаване на заразността от последната седмица. Това може да наложи повече области да бъдат изправени пред най-ограничителните мерки от ниво 3 още от тази седмица — включително и Лондон, където някои квартали страдат от най-високите нива на болестта в Англия.

В **Индия**, която е на второ място в света, по брой заразени (след САЩ) с на 9 млн. случая, смъртността на милион души е 9 пъти по-ниска, отколкото в САЩ.

Кетогенната диета намалява риска да се разболеете от COVID-19, а в случай на инфекция може да предотврати тежките му форми, съобщи „Таймс оф Индия“. Експертите подчертават, ниското съдържание на въглехидрати в храната намалява мазнините и „лошия“ холестерол в организма и стабилизира количеството захар в кръвта. Експериментите показват, че тази диета повишава нивото на кетоновите тела в кръвната плазма, които контролират окислителния стрес в организма и имат противовъзпалително действие.

Кетогенната диета може да подпомогне увеличаването броя на клетките, пренасящи Т-лимфоцитния рецептор, които имат имуномодулиращо и противовъзпалително действие. Такъв хранителен режим може да подобри функционирането на адаптивните имунни клетки и да намали рисковете, свързани с COVID-19.

В началото на тази година списание „Nature Metabolism“ публикува изследване на американски учени, които твърдят, че кетогенната диета може да бъде вредна и дава само краткосрочни резултати, припомня БГНЕС. В рамките на седмица резултатът става отрицателен, предупреди те.

Италия отново е най-висок брой жертви на COVID-19 в Европа, надминавайки в Испания по смъртни случаи от вируса в събота, след влошаване на обстановката в страната. Италия е регистрирала 19 903 нови заразени и 649 нови смъртни случая на 12 декември, с което общият брой на починалите от вируса в страната достигна 64 036, по данни на Worldometer. Това е малко повече от тоталното число на жертвите на вируса в Обединеното к.с., които в събота станаха 64 026.

Великобритания водеше в Европа по този печален показател през последните седмици, но от 1 септември насам Италия е регистрирала 28 000 нови смъртни случая. Италианското население е 60 милиона - или с 6 милиона по-малко от Великобритания, но е по-застаряващо, а хората над 65 години са по-уязвими.

В Африка животът изглежда почти нормален, особено на фона на останалия свят, в които вилнее COVID-19. За мнозина американските страхове от заразяване с коронавирус в Африка изглеждат особено смешни, пише „Уошингтън Пост“. Почти всяка от 54-те държави на континента, макар да имат някои от най-слабо развитите здравни системи в света, е регистрирала по-малко смъртни случаи от вируса през последните девет месеца, отколкото САЩ отчитат всеки ден.

Въпреки че тестването е сравнително ограничено, изглежда, че континентът е провалил съдбоносните прогнози на световните здравни експерти. Драматичните признаци на тежки огнища, наблюдавани другаде - претъпкани болници и скок на смъртните случаи, са се появили само в шепа африкански държави. Проучванията на Световната здравна организация установяват пренебрежимо повишение на нивата на смъртност в повечето африкански страни, с което елиминираха подозрението, че много смъртни случаи от covid-19 не се отчитат.

Данните са оскъдни, както и рецензираните проучвания. Но дори и да се появят повече изследвания, експертите по обществено здравеопазване предупреждават, че обяснението защо заболяемостта в Африка остава ниска ще бъде сложно.

Малко вероятно е да има еднозначен и категоричен отговор защо е така, според каза Нгой Нсенга, конгоански епидемиолог и програмен мениджър на СЗО за аварийно реагиране в Африка. „Смятаме, че младото население, по-топлият климат, по-малко време на закрито, по-малкото пътувания, по-малкото затлъстяване и диабет, имунитетът, получен от други болести - дори други коронавируси... вероятно играят някаква роля. Но това, което отличава Африка от други места като Бразилия, където въпреки сходните условия, все пак са много по-силно засегнати, са нашите човешки реакции“.

Почти всички африкански държави затвориха своите граници в началото на пандемията. Много от тях наложиха локални блокади, комендантски часове и забрани за социални дейности, като например посещения на нощни заведения, дори преди да регистрират първите си случаи. Нсенга и други експерти се съгласят, че макар че спазването на други мерки като носенето на маски и социалното дистанциране да е било слабо, ранното им прилагане, заедно с по-строги мерки, са били ефективни за изравняване на кривата на инфекциите.

Има и още фактори - 60 процента от хората в субсахарска Африка са на възраст под 25 години и само 3% са над 65 години - възрастовата група, в която заболяванията и смъртта от коронавирус са най-чести. Смъртността е по-висока в Южна Африка, Алжир, Египет и Тунис, където по-голям процент от населението е над 65. В тези четири страни са две трети от всички смъртни случаи от коронавирус в Африка.

Въпреки обещанията за солидарност в борбата с Covid-19, най-обещаващите ваксини отиват в по-богатите страни, пише Си Ен Ен. 90-годишната британка Маргарет Кийнън получи първата в света клинично разрешена и тествана ваксина Covid-19 по-рано тази седмица и изглежда, че края на пандемията вече се вижда. Но това е повратна точка, преди всичко за богатите страни, които могат да си я позволят. А за служителите в сферата на общественото здравеопазване в развиващия се свят - това е грубо напомняне, че надпреварата за прекратяването на тази смъртоносна пандемия ще раздели света на имащи и нямащи.

Богатите страни са в процес на пазаруване на ваксини от месеци. Непрекъснато актуализирана база данни, съставена от Глобалния здравен иновационен център на Duke, показва двустранни сделки на стойност милиарди долари от шепа държави за нововъзникващи ваксини.

С много повече от необходимото количество ваксини са се сдобили няколко държави и регионални блокове. От международната мрежа People's Vaccine Alliance (алианс за народни ваксини), която включва Amnesty International и Oxfam, миналата седмица съобщи, че богатите страни са закупили достатъчно дози ваксини Covid-19, за да имунизират популациите си три пъти. Само канадското правителство е осигурило достатъчно, за да ваксинира своите граждани пет или дори шест пъти, въпреки че не всички ваксини, които е поръчало, могат да бъдат одобрени за употреба. В същото време 70 от най-бедните страни ще могат да ваксинират в най-добрия случай не повече един 10 процента от населението си през следващата година.

✓ Германия и Русия не послушаха САЩ и възобновиха Северен поток-2

В същото време Сенатът във Вашингтон разшири санкциите и за този газопровод, както и за Турски поток

Въпреки острите критики на САЩ, Германия и Русия възобновиха строителните работи по спорния газопровод "Северен поток-2". Той трябва да доставя руски газ до Германия, предава "Франс прес", цитирана от Агенция "Фокус".

"Корабът за тръбополагане "Фортуна" ще изгради 2,6 километра участък от тръбопровода в изключителната икономическа зона на Германия на дълбочина на водата по-малка от 30 метра", се казва в изявление на фирмата изпълнител.

"Северен поток-2" е тръбопровод под Балтийско море на стойност 10 милиарда евро и ще удвои доставките на руски природен газ до Германия, най-голямата икономика в Европа. Той отдавна е в ползването на САЩ, и по-специално администрацията на Тръмп, която яростно критикува европейските държави за тяхната енергийна зависимост от Русия.

Американският Сенат в същото време одобри проекта за военен бюджет за фискалната 2021 г., който предвижда санкции срещу газопровода "Северен поток-2" и "Турски поток", както и срещу Турция поради покупката руските зенитно-ракетни системи С-400. Новината бе публикувана на уебсайта на горната камара на американския законодателен орган.

Камарата на представителите на Конгреса гласува в подкрепа на проекта на 8 декември, като само 40 републиканци подкрепиха Тръмп и гласуваха срещу законопроекта. Американският президент Доналд Тръмп обеща да блокира документа, тъй като в него липсва клауза за отмяна на раздел 230 от Закона за комуникационната етика от 1996 г., който защитава технологичните компании от съдебни дела за публикуване, премахване или модерирание на генерирано от потребителите съдържание. Законопроектът получи в долната камара обаче 2/3 от гласовете, което му позволява да преодолее президентското вето в бъдеще.

Повторно гласуване в Конгреса ще се проведе, ако Тръмп блокира документа. Законодателите вече обявиха готовността си да намалят коледната почивка, за да направят това. Проектобюджетът за отбрана с общ обем от над 740 млрд. долара предвижда отпускане на 635,5 млрд. долара за основни нужди на Пентагона, 26,6 млрд. долара за реализация на националните програми за сигурност чрез Министерството на енергетиката и 69 млрд. долара за операции в чужбина.

Законопроектът също така съдържа план за изтегляне на 12 000 американски войници от Германия и предвижда понататъшни продажби на оръжие за Украйна, както и забрана за военно сътрудничество между Русия и САЩ. "СЕГА" ПРИПОМНЯ

Само преди няколко дни САЩ притиснаха ЕС и Германия с искане за налагане на мораториум върху строителството на газопровода "Северен поток-2". Това се случи чрез официално изявление на американското посолство в Берлин, направено от изпълняващия задълженията на посланик в немската столица Робин Куинвил и публикувано във вестник ["Handelsblatt"](#). Според Куинвил, подобно решение ще е сигнал, че ЕС повече няма да се примирява и не толерира "постоянното злонамерено поведение на Русия". "Този газопровод е не само икономически проект, но и политически инструмент на Кремъл за отстраняване на Украйна и разделяне на Европа", обяви посланикът. Същият ден бе съобщено, че има придвижване и на двата кораба, които трябва да приключат работата - "Фортуна" и "Академик Черски". Това се случи след като Германия даде разрешение за дейности до края на декември. "Фортуна" е с разрешение да работи от 5 до 31 декември в южната част на Балтийско море. Първоначално бе съобщено, че той е тръгнал от пристанище Висмар, но по-късно РИА Новости обяви, че неговото движение е в противоположна посока. Сега очевидно корабът е започнал работа.

✓ Хакери удариха финансовото министерство на САЩ

Русия побърза да отрече, че стои зад хакерската атака

Хакерите проникнаха в системата на Министерството на финансите на САЩ и на Националната администрация за телекомуникации и информация и откраднаха данни, предаде Ройтерс, позовавайки се на информирани източници.

Според източниците на агенцията, зад атаката стои хакерска група, подкрепена от чуждо правителство. Няма информация за властите на коя държава са работили хакерите. "Вашингтон пост" на свой ред съобщи, че хакерската група "Cozy Bear", за която се твърди, че е свързана с руското правителство, вероятно стои зад хакерските атаки. Изданието не представи никакви доказателства за твърденията си.

Американското правителство вече е обсъдило инцидента. „Предприемат се всички необходими стъпки за идентифициране и разрешаване на всички потенциални проблеми, свързани с тази ситуация“, заяви говорителят на Съвета за национална сигурност Джон Улит.

Заради инцидента в Белия дом се проведе заседание на Съвета за национална сигурност, съобщава един от източниците на Ройтерс.

Посолството на Русия в САЩ от своя страна побърза да отговори, че опитите на американски медии да обвинят руски хакери, финансирани от държавата, за скорошните атаки срещу американски правителствени органи са неоснователни. "Декларираме отговорно: злонамерените действия в информационното пространство противоречат на принципите на руската външна политика, националните интереси и разбирането ни за междудържавните отношения. Русия не извършва зловредни операции в кибер пространството", се казва в изявлението на руското посолство в САЩ, цитирано от БГНЕС.

✓ Армения обвини Азербайджан, че е започнало ново настъпление в Карабах

Четири азербайджански войници са убити в сблъсъци след подписване на примирието

Азербайджан обяви, че четирима войници са убити по време на сблъсъци с арменските сепаратисти в Нагорни Карабах, откакто бе постигнато мирно споразумение в началото на ноември, информира АФП. Ведомството поясни, че трима войници са убити при засада на 26 ноември и друг е починал от получените наранявания при атака до село Хадрут във вторник.

Арменското министерство на отбраната обяви, че боевете в Карабах са възобновени, предава [РИА Новости](#). Според съобщението на арменските военни, азербайджанската армия е възобновила настъплението си в южната част на непризнатата Нагорно-Карабахска република. Според министерството, офанзивата се провежда в района на две села, а подразделенията на арменската армия "предприема адекватни мерки". Армения отбеляза днес, че шестима войници са ранени при сблъсъци с азерски войници в петък вечерта. Арменското военно министерство съобщи за боеве до Хадрут, включително за артилерийски огън. Според Ереван Азербайджан е засилил военното си присъствие в района. Потвърждение, че има напрежение дойде и от руското МО. "Прекратяването на огъня беше нарушено за първи път в Нагорни Карабах от края на военните действия и началото на руската миротворческа операция в региона", обяви официално руското министерство на отбраната в събота.

"Руският контингент от мироопазващи сили продължава да изпълнява задачи на територията на Нагорни Карабах. На двадесет и три наблюдателни пункта руските миротворци наблюдават денонощно ситуацията и контролират спазването на режима на прекратяване на огъня. На 11 декември е регистриран един случай на нарушение на прекратяването на огъня в района на Хадрут", се казва в съобщението.

В края на септември започнаха боеве в Нагорни Карабах, които се превърнаха в продължение на дългогодишния конфликт, който пламна през 80-те години. Военните действия доведоха до цивилни жертви. Страните направиха няколко опита за сключване на примирие, но само тристранното споразумение, постигнато на 10 ноември с посредничеството на Русия, беше успешно, добавя руската агенция. Азербайджан и Армения се споразумяха да прекратят огъня и да обменят телата на мъртвите. Съгласно споразумението Ереван прехвърли областите Келбаджар, Лачин и Агдам на Баку. В Карабах бяха разположени руски миротворци.

От полунощ в събота се отменя военното положение в Азербайджан, съобщават междувременно световните агенции. За отмяната му гласува парламента по предложение на президента Илхам Алиев. Военното положение бе въведено на 28 септември заради ескалацията на конфликта в Нагорни Карабах.

[Мениджър](#)

✓ Износът ни със спад от 7,6% за периода януари – октомври

През периода януари - октомври 2020 г. от България общо са изнесени стоки на стойност 45 162.4 млн. лв., което е със 7.6% по-малко в сравнение със същия период на 2019 година, съобщи на Националният статистически институт (НСИ).

През октомври 2020 г. общият износ на стоки възлиза на 4 907.6 млн. лв. и намалява с 10.8% спрямо същия месец на предходната година.

През периода януари - октомври 2020 г. общо в страната са внесени стоки на стойност 48 803.0 млн. лв. (по цени CIF), или с 10.9% по-малко спрямо същия период на 2019 година.

През октомври 2020 г. общият внос на стоки намалява с 10.3% спрямо същия месец на предходната година и възлиза на 5 558.1 млн. лева.

Общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно през периода януари - октомври 2020 г. и е на стойност 3 640.6 млн. лева През октомври 2020 г. общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) също е отрицателно и е на стойност 650.5 млн. лева.

Търговия с ЕС

През периода януари - септември 2020 г. износът на стоки от България за ЕС намалява с 5.7% в сравнение със същия период на 2019 г. и е в размер на 26 440.2 млн. лева. Основни търговски партньори на България са Германия, Румъния, Италия, Гърция, Франция и Белгия, които формират 70.2% от износа за държавите - членки на ЕС.

През септември 2020 г. износът на стоки от България за ЕС се увеличава с 2.4% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 3 184.3 млн. лева.

Вносът на стоки в България от ЕС през периода януари - септември 2020 г. спада с 10.7% в сравнение със същия период на 2019 г. и е на стойност 26 475.8 млн. лева (по цени CIF) Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Германия, Румъния, Италия, Гърция и Нидерландия.

През септември 2020 г. вносът на стоки в България от държавите - членки на ЕС, се увеличава с 2.3% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 3 256.4 млн. лева.

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с ЕС за периода януари -септември 2020 г. е отрицателно и е на стойност 35.6 млн. лева.

Търговия с трети страни

През периода януари - октомври 2020 г. износът на стоки от България за трети страни намалява с 11.3% в сравнение със същия период на 2019 г. и е на стойност 15 402.2 млн. лева. Основни търговски партньори на България са Турция, Китай, Обединеното кралство, Съединените американски щати, Сърбия, Република Северна Македония и Руската федерация, които формират 54.7% от износа за трети страни.

През октомври 2020 г. износът на стоки от България за трети страни спада с 20.9% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 1 587.6 млн. лева.

Вносът на стоки в България от трети страни през периода януари - октомври 2020 г. намалява с 10.9% в сравнение със същия период на 2019 г. и е на стойност 18 983.7 млн. лева (по цени CIF). Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Турция, Руската федерация, Китай и Сърбия

През октомври 2020 г. вносът на стоки в България от трети страни спада с 6.9% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 2 214.6 млн. лева.

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с трети страни през периода януари - октомври 2020 г. е отрицателно и е в размер на 3 581.5 млн. лева (табл. 1 от приложението).

През октомври 2020 г. външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) с трети страни също е отрицателно и е на стойност 627.0 млн. лева.

✓ Тази седмица - решаваща дали ще има промяна в мерките след 21 декември

Действащите към момента противоепидемични мерки продължават да се прилагат до 21 декември без промяна, стана ясно на работно съвещание, което министър-председателят Бойко Борисов свика с членове на правителството, на Националния оперативен щаб, на ваксинационния щаб и кмета на София Йорданка Фандъкова, съобщават от правителствената пресслужба.

"Мерките дават резултат и ще ги приложим и тази седмица. На 21-ви сме поели ангажимент и трябва да го спазим", заяви премиерът Борисов. Министър-председателят беше категоричен, че и след този срок е важно да бъде запазен баланс, обществото ни да продължава да действа разумно и отговорно, така че да не се увеличи отново натискът към болниците, да не се загуби ефектът от ограниченията през трите седмици и грижата за здравето да бъде водеща. "Винаги сме били честни с хората, затова всеки ден наблюдаваме и оценяваме ситуацията, всички заедно трябва да минем през тази криза, отбеляза министър-председателят Бойко Борисов.

Премиерът Борисов поиска в четвъртък да му бъде предоставен подробен доклад за ситуацията, на базата на който да бъде взето решение за мерките след 21 декември, така че гражданите да са достатъчно рано информирани какво предстои. Борисов напомни, че и към днешна дата България има едни от най-либералните мерки. COVID-19 е опасен вирус, с който светът вече близо година не може да се пребори, а според експертите най-оптимистичният вариант за подобряване не ситуацията е с хоризонт месец май, а за ръст на икономиката – през октомври месец следващата година, коментира той. Министър-председателят беше категоричен, че всеки ден щабът трябва да следи ситуацията и да се действа максимално гъвкаво. Към днешна дата оздравелите са повече от заболелите, но това не ни дава основание да кажем, че вече няма да са докторите тези, с които първо ще се съобразяваме, заяви премиерът. Той акцентира върху продължаващата подкрепа за бизнеса и гражданите, но напомни, че балансът в образованието също е ключов. Близо 50 000 деца бяха върнати в класните стаи и е много важно да не бъде загубена тяхната мотивация за знания, заяви Борисов.

„На този етап не препоръчваме разхлабване на мерките, действащи на територията на България. До четвъртък ще направим анализ на данните отново“, заяви от своя страна министърът на здравеопазването Костадин Ангелов. Той посочи, че въведените мерки с ограничителен характер отчитат резултат по отношение на ненарастване на случаите. Същевременно като 14 дневна заболеваемост България продължава да се намира на 14-о място, като заболеваемостта спада под 600 на 100 000 души. В лечебните заведения нараства броят на изписаните, но има и трайно установена тенденция за запазване броя на пациентите в реанимациите. Председателят на Националния оперативен щаб Венцислав Мутафчийски потвърди, че тенденциите все още са крехки и същевременно не се вижда ясен хоризонт за овладяване на ситуацията в световен мащаб. Кметът на София Йорданка Фандъкова също изрази мнение, че и през следващата седмица мерките трябва да останат непроменени. Ако занаят сд ситуацията го позволява, имаме готовност да разхлабим мерките, като започнем с отваряне на детските градини, добави Фандъкова.

Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев цитира изследване, според което след втората седмица онлайн обучение пада рязко мотивацията за учене. Липсата на пряко педагогическо взаимодействие се отразява негативно на децата, губи се възможност за социализация и повече движение, създава се и психическо напрежение. Министърът изтъкна, че специално за предучилищната подготовка няма компенсаторна алтернатива. „Колкото са по-малки децата, толкова са по-големи загубите“, подчерта Вълчев.

„Към днешна дата по мярката за затворените бизнеси са кандидатствали около 3000 работодатели за 15 000 работни места. По помощта на родители, чиито деца учат в момента дистанционно, почти 22 000 са подадените заявления“, докладва министърът на труда и социалната политика Деница Сачева. Министърът добави, че през следващата седмица започва изплащане на подкрепата за кандидатствалите по помощта за затворени бизнеси, включително ще се изплатят и помощите на родителите.

Министърът на икономиката Лъчезар Борисов заяви, че вече са в сила промените в Закона за извънредното положение и на тази база стартира процедурата за подкрепа на бизнеса с помощта на НАП. „Преразгледали сме и сме отворили възможността 3000 компании от първата процедура за микро и малки предприятия да получат втори шанс и техните апликационни предложения да бъдат разгледани и да бъдат подкрепени“, заяви още министърът на икономиката. Същевременно т.нар. кредитна ваканция е вече отворена и компаниите биха могли да кандидатстват пред търговските банки.

✓ Просветното министерство урежда дистанционното обучение в университетите

Министерството на образованието предлага за обсъждане Наредба за дистанционното обучение във висшите училища. Причината е, че старата наредба е от 2004 г. и не включва условията за работата по време на пандемия, информира БНР.

Присъствените периоди не могат да надвишават 15% от общия брой часове по учебния план, а не по-малко от половината от учебниците трябва да са достъпни онлайн, регламентира още наредбата на МОН. Регламентира се и възможността за дистанционно провеждане на семестриални и държавни изпити и видеоконферентна защита на дипломни работи.

Висшите училища трябва да осъществяват дистанционна форма на обучение на базата на съответна среда за дистанционно обучение - част от информационната им инфраструктура.

✓ **Великобритания и ЕС правят още едно усилие за търговска сделка до края на годината**

Великобритания и Европейският съюз се договориха да направят още едно допълнително усилие и да продължат преговорите за търговската сделка след Брекзит, предаде Ройтерс, цитиран от БТА.

"Нашият преговорен екип работи денонощно през последните дни. И въпреки изтощението след близо година на преговори, въпреки факта, че крайните срокове постоянно не се спазваха, смятаме, че в този момент е отговорно да направим едно допълнително усилие ("да изминем една допълнителна миля"). Във връзка с това сме упълномощили нашите преговарящи да продължат консултациите и да видим дали споразумение, дори на този късен етап, може да бъде постигнато", обявиха британският премиер Борис Джонсън и председателката на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен в съвместно изявление.

Ако това се случи, споразумението ще предотврати новогодишен хаос за трансграничните търговци и ще внесе сигурност за бизнеса, след години на вълнения около Брекзит, предаде Асошиейтед прес. Великобритания официално излезе от ЕС в края на януари т.г., но остана член на вътрешния пазар на блока и на митническия му съюз до изтичането на преходния период в края на тази година. Дотогава остават по-малко от три седмици, но ключови аспекти на бъдещите взаимоотношения между 27-те от общността и бившата членка Великобритания остават неразрешени, изтъква Асошиейтед прес.

А от Франс прес напомнят три от препятствията пред сделката за двустранните отношения в постБрекзит ерата. Първо, ЕС е готов да предложи на Лондон търговско споразумение без мита и квоти, но не и да допусне на прага му да се развива една дерегулирана икономика, която ще се отдаде на нерегламентирана конкуренция. Нито пък ЕС е готов на прага си да има едно Обединено кралство, което да си позволява да замърсява малко повече в момент, в който европейските производители продължават да спазват стриктните европейски екологични стандарти. Следователно Брюксел иска британците да се ангажират да не редуцират изискванията на законодателството си в областта на околната среда, но също и в областта на трудовото право, фискалната прозрачност или държавните и субсидии помощи. ЕС иска и да се увери, че между него и Великобритания позициите по всички тези въпроси ще бъдат сближени и в бъдеще, в противен случай може да прибегне до едностранни и незабавни мерки, като мита, дори преди да уреди проблема с класическа арбитражна процедура. Лондон е категорично против това.

Второ, Лондон и Брюксел биха могли да се разберат за механизъм за уреждане на различията - за арбитражен съд в случай на нарушение на споразумението за бъдещите им отношения, както е предвидено в други търговски договори по света. Но има едно разногласие - идеята за клауза, за която настоява ЕС, която ще позволи в случай на нарушаване на част от споразумението, да се наложат санкции в друга различна област. Ако например Великобритания не спазва споразумението за риболов, ЕС би могъл да наложи мита върху автомобилите ѝ.

Трето, европейците имат намерение да обвържат всяко споразумение за риболов с цялостното икономическо споразумение, но Великобритания отказва. Рибарите от няколко страни членки на ЕС искат да запазят достъпа си до британските води, в които има много риба. Двете страни са непоколебими в позицията си - Лондон иска тотален контрол върху водите си с договорени квоти всяка година, а Брюксел иска статукво за ЕС в достъпа до тези води. 27-те са съгласни, че ще трябва да върнат на Великобритания част от онова, което ловят всяка година в нейните води, но далеч не са съгласни с Лондон за това какво количество да се връща. Има несъгласие и за продължителността на преходния период, който ще гарантира статукво от няколко години в достъпа на европейски кораби до британските води.

✓ **Шведската е-крона на път да измести парите в брой**

Швеция е известна като първото място в света, където фиатните пари започват да се пускат в обращение, а сега скандинавската страна иска да продължи да прави история като стане едно от първите общества без пари в брой, пише economista.es.

През май страната стана една от първите в света, която обмисля издаването на национална криптовалута и по този начин обяви старта на пилотния тест на своята е-крона. А в петък шведското правителство обяви, че ще започне проучване на жизнеспособността на финансовата система на страната, работеща с цифрова валута.

"Проучването се очаква да приключи до края на ноември 2022 г. и за осъществяването на такъв преход е от решаващо значение дигитализираният пазар на плащания да работи безопасно и достъпно за всички", заяви министърът на финансовите пазари в Швеция Пер Болунд.

Анна Кинберг Батра, бивш президент на финансовия комитет на Шведската централна банка (Riksbank), ще отговаря за ръководството на комисията, която ще изпълни проекта.

Междувременно, главният паричен орган на страната продължава да развива пилотния проект е-крона, подпомогнат от консултантската компания Accenture, с намерението тази електронна валута да се основава на същата технология, която поддържа други криптовалути като Bitcoin.

Управителят на централната банка Стефан Ингвес все още е предпазлив по отношение на бъдещето на тази електронна валута и заяви, че всяко решение за издаване на електронна корона трябва да се взема на политическо ниво, тъй като „в зависимост от това как е проектирана цифровата валута и какви технологии се използват, могат да имат големи последици за цялата финансова система".

Riksbank изчисли през октомври, че използването на пари в Швеция е спаднало до най-ниското ниво в историята, тъй като пандемията на коронавирус ускорява отказът от използването на банкнотите и монетите. По данни на организацията, в скандинавската страна по-малко от 10% от всички плащания се извършват в брой. През 2018 г. Банката за международни разплащания изчисли, че Швеция е обществото с най-малко пари в брой в света.

✓ **ЕП ще гласува споразумението за бюджета на ЕС до 2027 г.**

Европейският парламент ще обсъди тази вечер постигнатото от Европейския съвет споразумение за бюджета на ЕС до 2027 г., сочи дневният ред на започващото последно за годината заседание на евродепутатите.

Предвижда се бюджетът и условията за неговото отпускане да бъдат гласувани в сряда. Утре ЕП ще гласува за осигуряване на 47,5 милиарда евро за регионите на ЕС за преодоляване на въздействието от пандемията. Също утре евродепутатите ще обсъдят последните събития в държавите от Източното партньорство (Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, Украйна).

В сряда ЕП ще обсъди отношенията на ЕС с Турция в светлината на решението на Европейския съвет за разширяване на санкциите срещу Анкара заради действията ѝ в Източното Средиземноморие. В същия ден представители на опозицията в Беларус ще получат наградата на ЕП "Сахаров" за свобода на мисълта, информира БТА.

В петък евродепутатите ще се запознаят с последните новини по преговорите между ЕС и Лондон за сключване на търговско споразумение. Миналата седмица преговарящите се споразумяха срещите да продължат въпреки изтичането на поставените досега предварителни крайни срокове, а Европейската комисия предложи възможности преходът след оттеглянето на Великобритания да бъде удължен с шест месеца.

✓ **ООН призова света да обяви извънредно климатично положение**

Генералният секретар на ООН Антониу Гутериш призова света да обяви извънредно климатично положение. Този апел той отправи на започналата днес виртуална среща на върха, провеждаща се на петата годишнина от подписването на Парижкото споразумение за климата, предаде Франс прес.

"Призовавам днес всички отговорни лица по света да обявят извънредно климатично положение в техните страни, докато въглеродната неутралност не бъде постигната", заяви Гутериш. Той подчерта, че се налага още от сега да бъдат положени огромни усилия, за да се намалят световните емисии на парникови газове с 45 процента до 2030 г. в сравнение с нивата от 2010 г., пояснява БТА.

Генералният секретар на ООН добави, че пакетите за възстановяване на икономиката, предвидени в разгара на коронавирусната пандемия, представляват възможност за ускоряване на прехода към нисковъглеродно бъдеще. Той обаче предупреди, че този преход не става достатъчно бързо, предаде Ройтерс.

"Досега членовете на Г-20 харчат над 50 процента от техните пакети за стимули и за възстановяване в сектори, свързани с производството на изкопаеми горива и потреблението, отколкото в нисковъглеродната енергетика", заяви Гутериш. "Това е неприемливо. Трилионите долари, нужни за възстановяването от Ковид, са пари, които се взимат назаем от бъдещите поколения", подчерта той. "Не можем да използваме тези ресурси, за да не се отказваме от политики, които обременяват нашите бъдещи поколения с камара от дългове на една разбита планета", подчерта той. На виртуалната среща на върха, която е само един ден, изказвания ще направят над 70 лидери.

По-рано през седмицата лидерите на ЕС постигнаха съгласие да се повиши досегашната климатична цел за намаляване на въглеродните емисии с 40% спрямо 1999 г. на 55% до 2050-та година.

✓ **Петролът продължава да поскъпва**

Цените на петрола се повишиха в понеделник, като сорта Брент отново прескочи прага от 50 долара за барел на фона на надеждите, че започналото разпространение на ваксини срещу COVID-19 ще подкрепи световното търсене на суровината, предаде Ройтерс.

Към 8:40 часа българско време цената на сорта Брент се повиши с 0,55 долара, или 1,1%, до 50,52 долара за барел. Американският лек суров петрол WTI поскъпна с 0,46 долара, или 0,99%, до 47,03 долара за барел. В петък двата сорта регистрираха шести пореден седмичен ръст – най-дългата серия от повишения на цените от юни насам.

През уикенда САЩ стартираха кампанията си за имунизация, след като здравните регулатори одобриха за употреба ваксината на Pfizer и BioNTech. Инвеститорите се надяват, че това ще доведе до скорошно разхлабване на мерките в страната и ще подкрепи търсенето на петрол в най-големият потребител на суровината.

Пазарите бяха подкрепени и от новото удължаване на преговорите за Брекзит, след като Лондон и Брюксел не успяха да стигнат до споразумение в неделя.

✓ **Европейските борси се оцветиха в червено в края на седмицата**

Основните индекси на водещите европейски фондови борси регистрираха понижения в ранната търговия в петък, вървейки към минорен край на динамична седмица, белязана от опасения около нарастващия брой на заразените с COVID-19 и продължаващите преговори за Брекзит.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете спад от 4,99 пункта, или 1,27%, до 388,16 пункта. Бенмаркът е на път да сложи край на 5-седмичната си серия от седмични повишения. Немският показател DAX се понижи с 221,57 пункта, или 1,67%, до 13 074,16 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE изри 60,62 пункта от стойността си, или 0,92%, достигайки ниво от 6 539,14 пункта. Френският измерител CAC 40 записа спад от 70,01 пункта, или 1,26%, до 5 479,64 пункта.

Инвеститорите следят с внимание новините около преговорите за Брекзит, след като по-рано Брюксел и Лондон се договориха да вземат окончателно решение до неделя.

„Резултатите на пазарите се дължат на факта, че изказванията и от двете страни вече имат по-негативен тон“, коментира Дейвид Мадън от CMC Markets, като добави, че все още има надежди за някаква сделка, тъй като „акциите не са започнали да потъват“.

Книжата на фармацевтичния гигант Sanofi поевтиняха с 2,75%, след като стана ясно, че ваксината, която разработва съвместно с GlaxoSmithKline е показала недостатъчен имунен отговор при възрастните хора след клинични тестове.

Междувременно европейските лидери успяха да постигнат компромис, който позволява да се деблокира бюджетът на ЕС за периода 2021-2027 г. на стойност 1,074 трилиона евро и планът за възстановяване на стойност 750 милиарда евро, след като по-рано Будапеща и Варшава заплашиха да му наложат вето.

Акциите на Rolls-Royce се сринаха с 7,13%, след като компанията понижи прогнозата си за изходящия паричен поток за тази година и предупреди, че перспективите остават предизвикателни.

Производителят на телекомуникационно оборудване Ericsson падна до дъното на STOXX 600, след като заведе дело в САЩ срещу Samsung за предполагаеми нарушения в преговорите за плащания за лицензионни патенти. Акциите на Ericsson поевтиняха с 7,10%.

Разнопосочна търговия в САЩ

Американските борсови индекси не успях да намерят единна посока в четвъртък, тъй като преговорите за нов пакет от фискални стимули в САЩ остават безрезултатни. На нагласите се отразиха и разочароващите данни за пазар на труда в САЩ, предаде Си Ен Би Си.

Промисленият индекс Dow Jones отчете спад от 69,55 пункта, или 0,23%, до 29 999,26 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 се понижи с 4,72 пункта, или 0,13%, до 3 668,1 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна с 66,85 пункта, или 0,54%, до 12 405,81 пункта, след като акциите на Netflix и Apple поскъпнаха съответно с 1,52% и 1,20%.

За загубите на Dow допринесе понижението на цените на книгата на Verizon и IBM с 1,55% и 1,45%. Индустриалният сектор повлече S&P 500 надолу, след като записа спад от 0,9%.

Председателят на Камарата на представителите Нанси Пелоси заяви пред репортери в четвъртък, че двупартийните преговори за пакет от стимули водят към „голям напредък“. Тя обаче добави, че и двете страни все още дискутират някои отстъпки за задълженията за бизнеса.

Демократите отново изразиха своята подкрепа за двупартийния план за стимули в размер на 908 млрд. долара. „Политико“ обаче съобщи, че от екипа на лидера на републиканците в Сената Мич Маконъл са казали на другите лидери в Сената, че републиканците няма да подкрепят този план.

„Пазарите вече не зачитат възможността за комбинация между плавно въвеждане на ваксини и на стимули. Ако не получим пакет от стимули преди края на годината, определено може да очаквате отдръпване от рисковите активи“, коментира Франк Рибински от at Aegon Asset Management,

По думите му обаче това потенциално поевтиняване на акциите може да бъде възможност за купуване, тъй като икономическите перспективи се очаква да се подобрят през втората половина на 2021 г.

На пазара се отразиха данните за пазара на труда в САЩ. През седмицата до 5 декември заявленията за помощ при безработица в САЩ са нараснали до 853 хил., надминавайки прогнозите за 730 хил. молби.

Понижения в Азия

Основните индекси на водещите борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха предимно понижения в петък, като вниманието на инвеститорите остана насочено върху преговорите за фискални стимули в САЩ, предаде Си Ен Би Си.

„Пазарите трябва да балансират слабата краткосрочна картина с по-оптимистичната ситуация в средносрочен план на фона на започналото разпространяване на ваксини“, коментира Тапас Стрикланд National Australia Bank. „Въпреки тези условия акциите като цяло успяват да задържат печалбите, натрупаните през последните сесии“, добави той.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи със 103,72 пункта, или 0,39%, до 26 652,52 пункта.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете спад от 26,08 пункта, или 0,77%, до 3 347,19 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite се понижи с 29,49 пункта, или 1,31%, до 2 223,94 пункта. Хонконгският измерител Hang Seng добави 95,28 пункта към стойността си, или 0,36%, достигайки ниво от 26 505 пункта.

Южнокорейският показател Kospi напредна с 23,6 пункта, или 0,86%, до 2 770,06 пункта.

В Австралия индексът ASX 200 изтри 40,5 пункта от стойността си, или 0,61%, завършвайки сесията при ниво от 6 642,6 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха смесени резултати в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете ръст от 0,10 пункта, или 0,02%, до 436,88 пункта. BGBX40 напредна с 0,03 пункта, или 0,03%, до 99,79 пункта. BGTR30 изтри 0,20 пункта от стойността си, или 0,04%, достигайки ниво от 496,38 пункта. BGREIT се понижи с 0,31 пункта, или 0,23%, до 135,66 пункта.

[Cross.bg](#)

✓ До седмица се очаква приравняване на антигенните тестове с PCR-ите

До 21 декември министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов очаква да приключи обсъждането и антигенните тестове да бъдат приравнени на PCR тестовете. По този начин и те ще започнат да бъдат отчитани в статистиката.

Тази сутрин проф. Ангелов и заместник-министър Слави Пачалов провериха наличните количества на антигенни тестове и на предпазни средства за медицински персонал в Централната складова база на БЧК в с.Лозен.

През тази седмица ще бъдат разпределени около 1,2 млн. антигенните тестове, които ще обезпечат държавата.

✓ 80% от българите смятат годината за лоша, 44% са песимисти за следващата

В контекста на пандемията има сериозен спад на хората, които са се чувствали щастливи през 2020 година. 46% тази година са били щастливи, 44% казват, че през 2020 г. не са били щастливи. Това обясни пред „Хоризонт“ социологът Евелина Славкова от изследователски център „Тренд“.

Коронавирусът се е отразил върху субективното чувство за щастие, сочат изводите на социолозите от третото издание на традиционното проучване на „Тренд“ в края на годината.

Безпрецедентни са данните за оценката на българите дали настоящата година е била добра или лоша година за България, не само за самите тях, отбеляза Евелина Славкова.

В разрез с обичайно по-положителните оценки в края на годината, сега 80% смятат, че настоящата година е била лоша, едва 10 на сто я определят като добра за страната. Двоен е скокът спрямо миналата година на хората, които виждат 2020-а като лоша.

В сравнение с минали години по-малък е и процентът на хората, които очакват по-добра следваща година. 44% не очакват 2021 г. да е по-добра, 32 на сто са позитивно настроените.

Хората са станали по-предпазливи в битката с коронавируса. На фона на здравните страхове икономическите са по-сериозни, сочи още проучването на „Тренд“. Увеличил се е делът на хората, останали без спестявания.

„В един момент икономическите последици, икономическият страх започва да измества здравния страх, който се насади през втората вълна“, коментира Евелина Славкова в предаването „Преди всички“.

Увеличил се е и делът на хората, които изпитват несигурност и не знаят кога всичко около пандемията ще приключи.

Като позитив на сегашната ситуация запитаните от „Тренд“ открояват това, че са стояли повече време у дома със семействата си.

В края на годината хората обикновено са по-позитивно настроени. И сега всеки иска да празнува, но хората ще се ограничат, смята Славкова. Предстои „Тренд“ да огласи данни за празничните нагласи на българите преди Коледа и Нова година.

Точно в момента обществото не мисли за избори, на дневен ред са сметките и оцеляването, обобщава Евелина Славкова.

✓ АФП: Мръсният въздух поставя ударената от COVID-19 България пред огромен риск

С настъпването на зимния сезон на смога, в България експертите са обезпокоени от „перфектната буря“ от рискове за здравето: високото замърсяване на въздуха и коронавируса – в страната с едно от най-високите нива на смъртност от COVID-19 в Европа, се казва в анализ на Франс прес.

Опасността е особено голяма, като се има предвид, че няколко пъти миналия месец българската столица София се класира като най-замърсеният град в света според швейцарския уебсайт за мониторинг на качеството на въздуха IQAir.

С понижаването на температурата въздухът над София придобива обичайния си зимен опушен сив оттенък, отчасти благодарение на околните планини, които държат смога над града. „Когато погледнете града от планината Витоша, той прилича на сивкаво езеро от мръсотия и ние не сме склонни да се връщаме долу“, казва 39-годишният ИТ-специалист Георги Павлов. Много преди пандемията той е започнал да носи маска с филтър, само докато разхожда кучето си.

Ина Христова, 28-годишна изследователка и биолог, също носи маска докато се разхожда в софийски парк: не само заради вируса, но и заради праха във въздуха, казва тя.

Праха, печки и трафик

Картите за качество на въздуха на София за пореден път предизвикаха горещи коментари в социалните медии, което ядосва хората в най-бедната страна на Европейския съюз.

Данните на министерството на околната среда потвърдиха, че през ноември, в дните, в които IQAir отчита най-лошите си показания, 24-часовата концентрация на (PM10) фини прахови частици е била четири пъти над допустимата граница на Световната здравна организация.

Миналата седмица Европейската комисия докладва България пред Съда на Европейските общности заради системното неспазване на нейните ограничения за PM10.

Неотдавнашно проучване на градския съвет на София определи основните виновници за праховото замърсяване: отоплителните печки на дърва и въглища и автомобилният трафик. В по-бедните квартали все още се изгарят автомобилни гуми, стари мебели или пластмасови отпадъци за отопление.

Няколко скорошни проучвания показват, че дългосрочното излагане на мръсния въздух, съчетано с коронавируса, прави българите изключително уязвими, казват експерти.

Рекордна смъртност

„Практически няма орган или система в тялото, които да не са засегнати от замърсяването на въздуха с фини прахови частици“, каза белодробният специалист Александър Симидчиев пред АФП.

Замърсяването може не само да подкопае реакцията на имунната система към вируса COVID-19, но и да влоши протичането на заболяването, каза той.

Замърсяването на въздуха може дори да помогне за разпространението на вируса, който се прикрепя към праховите частици, добави той.

„Ако погледнете картата на замърсяването на въздуха в Европа, има две или три истински горещи точки на замърсяване на въздуха и те са същевременно и горещи точки за концентрацията на заразявания с коронавируса. Така че е много трудно да не забележите връзката между картата на замърсяването на въздуха и картата на тежестта на заразата“.

Между 27 ноември и 3 декември страната България преживя най-смъртоносна седмица от началото на пандемията с 980 смъртни случая за население под 7 милиона: един от най-високите нива на смъртност от коронавируса.

“Ако замърсяването на въздуха е направило хората уязвими заради многото хронични заболявания, вирусът обикновено се възползва от това”, каза Симидчиев.

Правителството, първоначално съдържано да наложи по-сурови антивирусни мерки, накрая въведе нови ограничения на 27 ноември, затваряйки ресторанти, училища и търговски центрове.

Но и преди пандемията между 15 000 и 18 000 души умират всяка година заради замърсяването на въздуха, заяви Симидчиев.

„Широкото разпространение на тютюнопушенето и недостатъчно финансираните пулмологични отделения в страната са помогнали да се създаде „перфектна буря“ около белодробното здраве на българите – факт, който стана още по-очевиден заради пандемията с коронавируса”, заключи лекарят.

✓ **Дъжд и вятър за начало на седмицата**

Днес валежите ще са предимно слаби, само в югоизточните райони на страната ще са временно силни. В западните и централните части на Предбалкана, както и по високите полета на Западна България, дъждът ще се примесва със сняг. Вятърът ще се усили, по-чувствително в източната половина на страната, където ще е умерен, временно силен, от север. В останалите райони ще е слаб до умерен от северозапад. Максималните температури ще са от 2° до 9°, в София - около 5°.

В планините ще е облачно и мъгливо. Ще има валежи от сняг, по-значителни в масивите в източната половина на страната и Родопите. Ще духа умерен до силен вятър от изток-североизток. Максималната температура на 1200 метра ще е около 3°, на 2000 метра - около минус 2°.

През нощта валежите в почти цялата страна ще спрат, най-късно в крайните югоизточни райони. От запад облачността бързо ще се разкъса и ще намалее. Минималните температури ще се понижат, а дневните ще са малко по-високи.

През следващите дни в много райони в равнините, низините и котловините рано сутрин ще се образуват мъгли или ниска облачност, а на места ще се задържат по-дълго. Около и след обяд ще има и слънчеви часове, най-много в планинските райони.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Денят започва“

- Кога се очаква учениците отново да влязат в клас - зам.-министърът на образованието Таня Михайлова;
- Въпроси и отговори за ваксините - директорът на Агенцията по лекарствата Богдан Кирилов;
- Авиотранспортът в пандемията - как ще се променят условията за пътуване със самолет;
- След мача - един от хората до Кубрат Пулев в Лондон - треньорът Михаил Таков - говори в "Денят започва";
- Какви предзвикателства ни очакват през следващата година - астрологичните прогнози на Гал Сасон;

БТВ, "Тази сутрин"

- След двубоя в Лондон - защо Кубрат Пулев не победи Антъни Джошуа - коментар на бившия световен шампион по бокс Детелин Далаклиев;
- Колко загуби българската икономика от кризата и с какви мерки държавата ще подкрепи бизнеса? Гост министър Лъчезар Борисов;
- В рубриката „Чети етикета“ с Биляна Гавазова: Проучване на bTV - колко пъти поскъпват храните от производителя до трапезата ни?;
- На живо: Как доброволци помагат на семейство, останало посред зима без дом след пожар;
- На живо от Копривщица - гайдарят Стоян Маджаров за битките и приятелствата в шестия сезон на „Фермата“;

Нова телевизия, „Здравей, България“

- С пистолет в хипермаркета Гост : Христо Терзийски;
- Сблъсък за историята;
- Лечението и оздравяването. Журналистът Цветелина Узунова за срещата с коронавируса;
- Писма до Дядо Коледа.

✓ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - От 29.01. без парламент, всички харесват избори през март;
- в. 24 часа - Всеки ден обявяват поне 1 хотел за продан, има и с цени на апартаменти;
- в. Монитор - Над месец опашка за кремация заради COVID-19;
- в. Телеграф - Откраднаха ток за 5 млн. лева;
- в. Труд - Вдигат инвалидната пенсия при поискване;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Джамбазки: Северна Македония нарушава преднамерено договора за добросъседство;
- в. 24 часа - За първи път ДПС получи официално рамо от Турция и поиска открито да е във властта;
- в. 24 часа - Започват номинациите за инвеститор на годината;
- в. 24 часа - До 9 месеца ваканция за кредити, за вече отсрочени - с още 90 дни;
- в. Монитор - Армията прехвърля 324 млн. лева за борба с COVID-19;
- в. Монитор - Десеторно по-малък данък за малките хотели в София;
- в. Телеграф - Вузове с фейсконтрол срещу преписвачи;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Дан Стейнър, вицепрезидент на "Модерна" за Европа, Близкия изток и Африка: До април ще завършим проучването върху юноши;
 - в. Монитор - Д-р Александър Симидчиев, пулмолог: 1200 души по-малко можеха да бъдат заразени на ден, ако носехме маски;
 - в. Телеграф - Главен инспектор Златка Падинкова, началник-сектор "Измами" в ГДНП: Ало-измамите с COVID-19 не сработиха;
 - в. Труд - Красимир Каракачанов, вицепремиер и министър на отбраната, пред "Труд": Ако отстъпехме, коминтерновската кауза в Македония щеше да победи окончателно;
- Водещи анализи*
- в. 24 часа - Песимистите за България 2021 с 10% повече от оптимистите. В личен план – обратно;
 - в. 24 часа - Бързите избори - желани от ГЕРБ, парламентът може да се разпусне на 29 януари;
 - в. Монитор - По-важното е да няма раздяла;
 - в. Телеграф - Оставят ни сами да се оправяме;
 - в. Труд - Икономическите стимули не са в правилната посока;
 - в. Труд - Д-р Борислав Цеков: Глобалната дистопия и "Елцинова" Америка.

✓ Предстоящи събития в страната на 14 декември

София

- От 9.30 ч. в Централната складова база на БЧК министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов и зам.-министър Слави Пачалов ще проверят наличните количества антигенни тестове и лични предпазни средства за медицински персонал и ще представят създадената организация за снабдяването на лечебни заведения в страната с тях.
- От 19.00 ч. в Народния театър „Иван Вазов“ ще бъде представен спектакълът „Салиери“.
- От 19.30 ч. в Нов театър НДК ще бъде представена трагикомедията „Паметта на водата“.

Благоевград

- От 19.00 ч. в Драматичен театър „Никола Вапцаров“ - Благоевград ще бъде представен спектакълът „Тартюф“.

Видин

- От 09.30 ч. в зала на ОбС - Видин Постоянната комисия по общинска собственост, общински дружества и предприятия, приватизация и следприватизационен контрол ще проведе заседание.
- От 9.30 ч. в зала на ОбС Видин Постоянната комисия по финанси и бюджет ще проведе заседание.

Добрич

- От 11.30 - 17.30 ч. в Младежки център - Добрич ще се състои благотворителна инициатива „Коледно вълшебство сътвори“.
- От 14.00 ч. във „Фейсбук“ страницата на Младежки център - Добрич ще се състои събитието #ЗаедноСЕРхи „Здравословно и лесно“.
- От 19.00 ч. в камерната зала на Драматичен театър „Йордан Йовков“ ще бъде представен спектакълът „Пижама за шестима“ - комедия от Марк Камолети

Сухиндол

- От 11.00 часа в Ритуалната зала на Община Сухиндол ще се проведе награждаване на участниците в Първи конкурс за поезия и проза „Яна Язова - Христо Смирненски“.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.